

**Vlada Crne Gore
Ministarstvo unutrašnjih poslova**

**STRATEGIJA RAZVOJA
UPRAVE POLICIJE
ZA PERIOD 2016-2020. GODINE**

Decembar, 2015. godine

Izdavač:

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore

Grafički dizajn, priprema i štampa:

Art Grafika – Podgorica

Tiraž:

300 komada

Godina izdavanja:

Decembar 2015.

oebs Organizacija za evropsku
bezbjednost i saradnju
Misija u Crnoj Gori

Štampu publikacije pomogla je Misija OEBS-a u Crnoj Gori. Mišljenja i stavovi iznijeti u ovom izvještaju su stavovi autora i ne moraju nužno odražavati stavove Misije OEBS-a u Crnoj Gori.

KOMENTAR

Uvodna riječ ministra unutrašnjih poslova Raška Konjevića

Za razliku od drugih državnih organa koji su tokom svoje istorije i trajanja mijenjali uloge i zadatke, Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova je uvijek imala jedan cilj – da sprovodi zakon, štiti i služi građanima Crne Gore. Ustanovljena još davne 1831. godine, prva policijska organizacija zvana „Perjanici”, pored obezbjeđenja crnogorskog vladara imala je nadležnost hvatanja i kažnjavanja učinilaca krivičnih djela.

Danas, da bi odgovorila svim izazovima koji se pred njom postavljaju, Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova mora da se reformiše i razvije u policijsku organizaciju u skladu sa evropskim standardima. Uloga Uprave policije u jačanju vladavine prava je od izuzetnog značaja, jer predstavlja jedan od najvažnijih zadataka koji Crna Gora mora da ispuni na putu evropskih i evroatlantskih integracija.

Strategija razvoja Uprave policije za period 2016–2020. godine urađena je shodno interesima građana i njihove bezbjednosti, ali i prema potrebama unapređivanja unutrašnjih procesa same institucije i racionalnog korišćenja finansijskih resursa. Pored četiri ključna prioriteta od značaja za građane – lične i bezbjednosti njihove imovine, borbe protiv kriminala, granične bezbjednosti i obezbjeđenja ličnosti i objekata, važan dio Strategije posvećen je obrazovanju i obukama policijskih službenika, kao i njihovom profesionalnom razvoju. Samo obrazovan i dobro obučeni policajci mogu kvalitetno zaštititi građanina i garantovati mu njegovu bezbjednost.

Strategija razvoja Uprave policije ne pripada samo Ministarstvu unutrašnjih poslova – Upravi policije, već državi Crnoj Gori i svim njenim građanima, jer u borbi protiv kriminala moraju biti angažovani svi državni organi i društvo u cjelini, jer samo zajedno možemo stvoriti bolju i bezbjedniju Crnu Goru.

Uvodna riječ direktora Uprave policije Slavka Stojanovića

Policijska organizacija iz godine u godinu doživljava promjene kao posljedicu prihvatanja standarda koji je čine savremenom i spremnom da adekvatno odgovori na bezbjednosne izazove i prijetnje. Prihvatanje standarda se ogleda u primjeni modernih zakonskih rješenja kojima se definišu policijski poslovi, savremenih metoda rada, modernizaciji opreme, edukaciji i obuci policijskih službenika.

Reforma policije je proces koji se kontinuirano odvija i Strategija razvoja Uprave policije za period 2016–2020. godine je nastavak daljih reformi koje je neophodno sprovesti. Ova Strategija pruža smjernice u uspostavljanju i primjeni iskustava organizacija savremenih evropskih policija, kako i smjernice za efikasniji razvoj raspoloživih kadrovskih, materijalno-tehničkih i finansijskih resursa.

Takođe, Strategija treba da obezbijedi bolju funkcionalnu povezanost organizacionih jedinica Policije i da se svi segmenti policijske organizacije dalje unapređuju, a sve u cilju postizanja boljih rezultata u borbi protiv svih oblika kriminala i nezakonitog ponašanja.

Uvjeren sam da će Strategija dati značajan doprinos reformi Policije kao servisu građana u važnom trenutku integracionih procesa.

SADRŽAJ

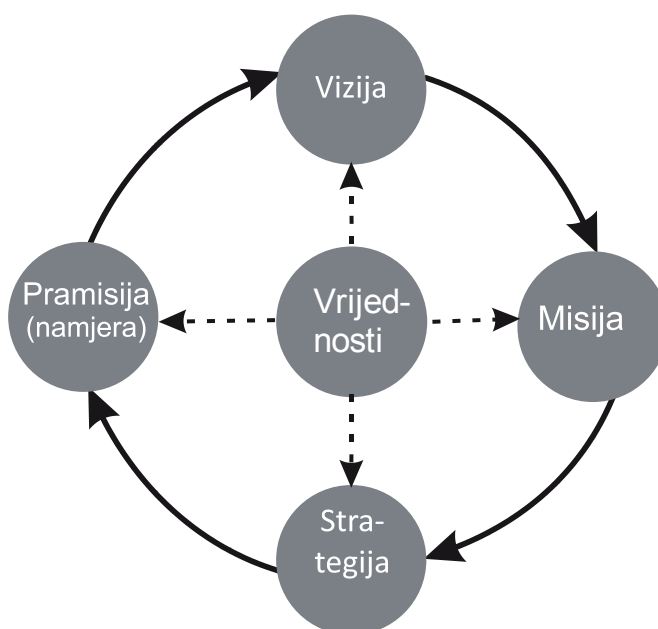
1. KONCEPT STRATEŠKOG PLANIRANJA.....	6
2. STRATEŠKA MAPA RAZVOJA UPRAVE POLICIJE	6
2.1. PRAMISIJA.....	8
2.2. VIZIJA	8
2.3. MISIJA.....	8
2.4. VRIJEDNOSTI	8
3. STRATEŠKA ANALIZA.....	9
4. PRETPOSTAVKE I RIZICI.....	14
5. STRATEŠKI PRIORITETI PO PODRUČJIMA	16
K. POGODNOSTI ZA KORISNIKE USLUGA	16
K1. BEZBJEDNOST GRAĐANA I IMOVINE	16
K1.1. Unapređenje i razvoj kapaciteta u cilju očuvanja stabilnog javnog reda.....	17
K1.2. Unapređenje i razvoj kapaciteta saobraćajne policije	17
K1.3. Koncept rada policije u zajednici.....	17
K1.4. Unapređenje kapaciteta i efikasnih kontrolnih mehanizama nad sektorom privatne bezbjednosti	17
K2. BORBA PROTIV KRIMINALA.....	18
K2.1. Korupcija.....	19
K2.2. Suzbijanje krijumčarenja i trgovine narkoticima	20
K2.3. Zelenašenje.....	20
K2.4. Ilegalne migracije.....	20
K2.5. Razbojništva.....	20
K2.5. Terorizam i ekstremizam.....	21
K2.7. Smanjenje lakog i malokalibarskog naoružanja.....	21
K2.8. Pranje novca.....	21

K2.9. Visokotehnološki kriminal	22
K3. GRANIČNA BEZBJEDNOST.....	22
K3.1. Intenziviranje aktivnosti na prevenciji i represiji korupcije u graničnoj policiji kroz jačanje integriteta i promociju etičkih principa.....	23
K3.2. Unapređenje organizacije rada.....	23
K4. OBEZBJEĐENJE LIČNOSTI I OBJEKATA.....	24
K4.1. Jačati i poboljšati materijalne i ljudske potencijale koji će obezbijediti efikasno izvršavanje zadataka u obezbjeđivanju ličnosti i objekata.....	24
P. UNAPREĐENJE INTERNIH PROCESA.....	25
P1. UNAPREĐENJE NORMATIVNOG OKVIRA I USKLADIVANJE SA EU STANDARDIMA.....	25
P2. UNAPREĐENJE ORGANIZACIJE I EFIKASNOSTI POLICIJE	27
P3. UNAPREĐENJE SISTEMA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA	28
P4. PODIZANJE NIVOA INTERGITETA I SIGURNOSTI POLICIJSKIH SLUŽBENIKA.....	30
P5. RODNA POLITIKA, DIVERZITET I ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE POSEBNO OSJETLJIVIH DRUŠTVENIH GRUPA.....	31
P6. MEĐUNARODNA SARADNJA I RAZVOJ PARTNERSKIH ODNOSA.....	33
R. UČENJE I RAZVOJ.....	34
R1. SISTEM POLICIJSKOG OBRAZOVANJA I OBUKE.....	35
R2. SISTEM PROFESIONALNOG I KARIJERNOG RAZVOJA.....	36
R3. PODIZANJE NIVOA SPROVOĐENJA PROFESIONALNIH STANDARDA I NADLEŽNOST KONTROLE PO SVIM NIVOIMA.....	37
F. FINANSIRANJE.....	38
6. SPROVOĐENJE, PRAĆENJE, MONITORING I EVALUACIJA STRATEGIJE	39

I dio:

1. KONCEPT STRATEŠKOG PLANIRANJA

Strategija razvoja neke organizacije (ustanove) ima funkciju unaprijed utvrđenih prioriteta u procesu donošenja odluka koje će voditi organizaciju prema željenom stanju u budućnosti (viziji organizacije). Stoga, savremeni strateški menadžment koristi holistički pristup u određivanju ključnih komponenata Strategije razvoja (slika 1): a) Ključno polazište je pramisija ili namjera postojanja (egzistiranja) organizacije. Pramisija se utvrđuje prilikom osnivanja organizacije i ima relativno trajni karakter i odgovara na pitanje zašto je ta organizacija osnovana; b) Vizija se projektuje za određeni razvojni period i njome se prikazuje kako će organizacija izgledati na kraju toga perioda; c) Misija izražava posvećenost organizacije za postizanje vizije i odgovara na pitanje šta organizacija čini za korisnike njenih usluga; d) Strategija završava sa definisanim načinima djelovanja (strateški prioriteti) - u postizanju vizije; e) Sve ove komponente su definisane u skladu sa prihvaćenim vrijednostima u koje se vjeruje i koje se poštuju i praktikuju.

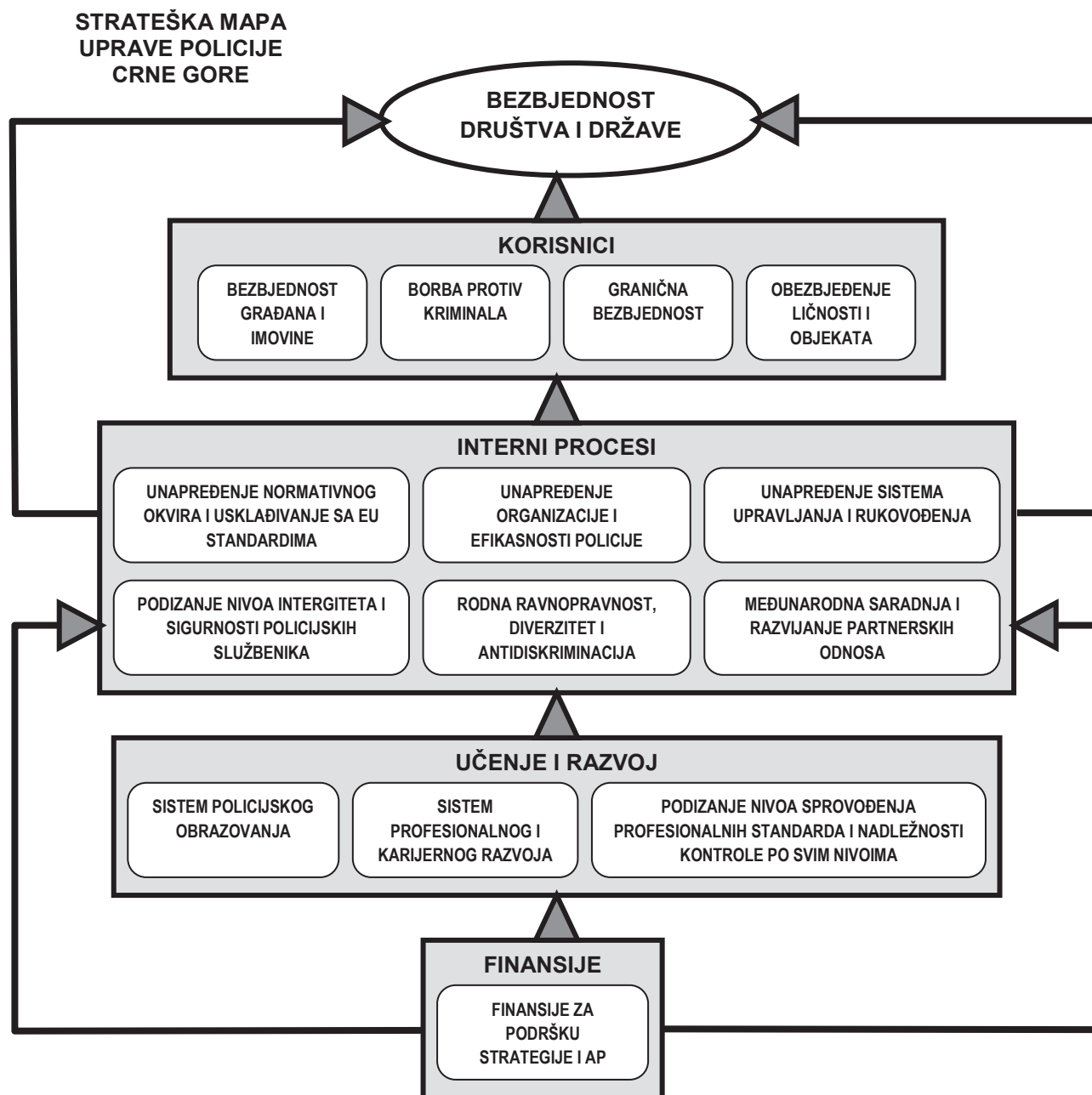

Sl.1 Osnovni odnosi u definisanju strategije za razvoj Uprave policije

2. STRATEŠKA MAPA RAZVOJA UPRAVE POLICIJE

Pored prikazanog pristupa izrade Strategije (slika 1), u posljednjih dvadeset godina istraživački i konsultantski fokus stavlja akcenat na razvoj različitih modela sa ciljem da se postigne njena što veća implementacija. Da bi se smanjio rizik od nepotpune realizacije Strategije, razvijen je koncept strateški fokusirane organizacije (SFO). U ovom konceptu je ugrađen mehanizam kontinuiranog izvještavanja o sprovođenju Strategije sa korektivnim mjerama, s jedne strane, i uravnoteženo definisanim prioritetima prema potrebama ključnih interesenata, s druge strane. U ovom konceptu kategorije ključnih interesenata su: korisnici usluga (efektivno ostvareni rezultati rada organizacije); organizacija (održivost kroz unapređivanje internih procesa), zaposleni (učenje i razvoj) i racionalno

korišćenje finansijskih sredstava za javne ustanove, i profit za biznis organizacije. Na osnovu izrađene analize stanja u Upravi policije i njenog okruženja, za ovu strategiju utvrđene su prioritetne oblasti razvoja za svaku od četiri kategorije zainteresovanih i to je prikazano u strateškoj mapi na sl.2.

Sl.2 Strateška mapa razvoja Uprave policije Crne Gore

2.1. PRAMISIJA

Bezbjednost društva i države

Zaštita nacionalnih interesa i siguran bezbjedonosni ambijent za život građana je zasigurno prioritet od najvećeg značaja za Upravu policije. Policija, kao javna služba i servis građana, u ostvarivanju njihovih prava, u ime države, postupa profesionalno, zakonito i odgovorno. Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose se na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, uključujući prava žena, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprostavljanje svakom obliku korupcije.

2.2. VIZIJA

Uprava policije, kao odgovorna i efikasna organizacija djelovaće u sistemu bezbjednosti u skladu sa svojim ovlaštenjima, sprečavajući, suzbijajući i otkrivajući sve oblike kriminala i nezakonitih ponašanja na teritoriji Crne Gore, a kao servis građana, doprinijeće održivom razvoju društva, kao i evropskim i evroatlantskim integracijama.

Policija:

- Štiti bezbjednost građana i njihove imovine, ustavom utvrđenih sloboda i prava;
- Djeluje preventivno i otkriva krivična djela i prekršaje i pronalazi njihove učinioce.

2.3. MISIJA

Uprava policije je organ u sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova čija je obaveza da stvara siguran bezbjednosni ambijent građanima Crne Gore i svim drugim pravnim i fizičkim licima i njihovoj imovini, kao i državnim organima, u kojem će pojedinac moći da ostvaruje i razvija svoja prava, izvršava dužnosti i izražava interese u demokratskim institucijama.

2.4. VRIJEDNOSTI

Rad crnogorske policije zasniva se na osnovnim vrijednostima kojima se afirmišu:

- **Zakonitost** – Policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom države Crne Gore, zakonom, međunarodnim ugovorima i drugim propisima.
- **Integritet** – Policijski službenici postupaju u skladu sa etičkim i moralnim principima i časno obavljaju svoje zadatke u skladu sa zakonom.
- **Poštovanje ljudskih prava i sloboda** – Policijski službenici poštuju ljudska i neotuđiva prava koja pripadaju **ženi i muškarcu** kao ljudskim bićima.
- **Diverzitet** – Policijski službenici uzimaju u obzir i pokazuju poštovanje prema mišljenjima, okolnostima i osjećajima kolega i članovima zajednice (građana) bez obzira na njihovu

etničku pripadnost religiju, poziciju, okolnosti i njihov socijalni status.

- **Profesionalnost** – Profesionalno i nepristrasno izvršavaju zadatke u interesu zaštite demokratskih institucija i ljudskih prava, uvažavajući običajne, rodne, religijske i druge kulturne osobenosti etničkih i drugih društvenih grupa i specifičnosti lokalnih zajednica. Profesionalizam policije počiva na zaključku da dok policija sprovodi zakon, ona je u službi čovjeka i građanina, društva i države.
- **Transparentnost** – Rad policije je otvoren i izložen sudu javnosti čime se ostvaruje kontrolna uloga javnosti. Uprava policije prihvata princip transparentnosti, što podrazumijeva otvorenost za saradnju sa građanima, medijima, nevladinim sektorom i puno obavještanje lokalne samouprave o svim problemima i rezultatima rada.
- **Depolitizovanost** – Policajci ne smiju koristiti svoj položaj u političke svrhe. Svoju eventualnu političku opredijeljenost mogu da manifestuju kao dio svojih građanskih i političkih prava, van dužnosti koju obavljaju u policiji.
- **Međunarodna saradnja i integracioni procesi** – Policija ima dobru saradnju sa međunarodnim partnerskim službama poštujući standarde EU.

3. STRATEŠKA ANALIZA

Da bi proces reformi mogao da se razvija na cjelovit i efikasan način Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije je postavilo, kao stratešku osnovu plana reformi, viziju policije u budućnosti, kao profesionalne, depolitizovane i efikasne organizacije, podvrgnute demokratskoj kontroli koja kao primarni cilj ima zaštitu građana i države pod njenom jurisdikcijom.

Za izradu Strategije razvoja Uprave policije Crne Gore 2016–2020. godine, poslužile su postojeće analize pravno-političkog, ekonomskog, društvenog i tehnološkog okruženja, kao i ključni interni pokazatelji stanja unutrašnjih i spoljnih faktora koji utiču na ukupni bezbjednosni ambijent. Na osnovu sprovedenih SWOT i PESTEL analiza, a uzimajući u obzir društvene promjene, njihovu složenost i međusobnu povezanost koja se odražava na rad policije, definisani su strateški prioriteti za naredni petogodišnji razvojni period 2016–2020. godine.

Prilikom izrade Strategije uzeti su u obzir strateški dokumenti koji se odnose na unapređenje efikasnosti u radu Policije, preporuke iz procjene opasnosti (SOCTA) u procesu evroatlantskih integracija, kao i dokumenti izrađeni od strane Misije OEBS-a u Crnoj Gori u vezi sa reformom policije, Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF), Konvencija Savjeta Evrope o borbi protiv nasilja nad ženama, kao i druge konvencije čiji je potpisnik Crna Gora. Uzeta su obzir i istraživanja i preporuke nevladinih organizacija koje se odnose na unapređenje efikasnosti rada policije i bezbjednosnog ambijenta.

Strateški prioriteti u radu Policije za naredni petogodišnji period definisani su na osnovu utvrđenih nivoa prioriteta i metode „multipli glasanja” shodno prepoznatim slabostima i prednostima, kao i potrebama unapređivanja rada policijske organizacije.

Strategija definiše i prioritete koji nijesu prepoznati u prethodno donijetim ključnim strateškim dokumentima, i to:

- Strategiji za kontrolu i smanjenje lakog i malokalibarskog oružja i municije (2013–2018);
- Strategiji poboljšanja bezbjednosti saobraćaja na putevima (2010–2019);

- Strategiji integrisanog upravljanja granicom (2014–2018);
- Strategiji reforme javne uprave u Crnoj Gori (2016–2020);
- Strategiji za borbu protiv trgovine ljudima (2012–2018);
- Strategiji za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranje terorizma (2015–2018);
- Strategiji za integrisano upravljanje granicom (2014–2018);
- Strategiji za integrisano upravljanje migracijama u CG (2011–2016);
- Strategiji za zaštitu nasilja u porodici (2010–2015);
- Strategiji unapređenja kvaliteta života LGBT osoba (2013–2018);
- Planu aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (2013–2017);
- Strategiji za borbu protiv porodičnog nasilja (2016–2020).

Crna Gora – kontekst

Potvrđujući privrženost evroatlantskim integracijama, Crna Gora se nalazi u procesu izgradnje i reorganizacije institucionalnog okvira, kako bi se uspješno sproveda željena reforma u procesu približavanja EU. Kadrovski kapaciteti moraju biti na nivou onoga što su potrebe crnogorskih građana i ostvarivanja utvrđenih prioriteta.

Prioriteti su obezbjeđivanje servisnih usluga građanima, zaštita njihove lične i imovinske sigurnosti, zaštita interesa Crne Gore i unapređenje dobrosusjedskih odnosa, učvršćivanje uspostavljenih odnosa na međunarodnom nivou i regionalna saradnja na zapadnom Balkanu. Globalna ekonomska kriza utiče i na stabilnost ekonomskog sistema Crne Gore, a samim tim može se reflektovati na ukupan bezbjednosni ambijent.

Država Crna Gora sprovodi socijalnu politiku čiji je cilj zadovoljenje potreba građana, zaštita njihovih prava, obezbjeđenje socijalne zaštite, smanjenje stope nezaposlenosti, poboljšanje uslova rada, obrazovanje i stalno usavršavanje raspoloživih ljudskih resursa.

Crna Gora je uvođenjem informacionih tehnologija omogućila građanima dostupnost informacija kako na državnom, tako i na lokalnom nivou. Uspostavljanje informacione tehnologije u bezbjednosnim organima je od posebnog značaja za ostvarivanje prava građana.

Država Crna Gora na svojoj teritoriji, svojim građanima, bez obzira na etnički, rasni, kulturni i vjerski identitet, garantuje sva prava zajamčena Ustavom Crne Gore, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i drugim nacionalnim i međunarodnim propisima.

Analiza stanja Uprave policije kao organa u sastavu MUP-a

Polazeći od ključnih prioriteta Vlade Crne Gore u narednom petogodišnjem periodu nastaviće se realizacija strateških ciljeva, u čijoj osnovi su: unapređenje rada policije kao servisa građana, primjena evropskih standarda i stvaranje uslova za dinamičan ekonomski razvoj Crne Gore i jačanje vladavine prava.

Poseban fokus i dalje će biti realizacija obaveza koje proizilaze iz Programa pristupanja Crne Gore EU za period 2015–2018. godine, dokumenta koji definiše evropsku agendu za srednjoročni period i sadrži aktivnosti u 33 pregovaračka poglavlja. Realizacija obaveza utvrđenih Akcionim planovima za

Poglavlja 23 i 24, te Poglavlja 19, kao i nastavak strukturnih i ukupnih reformi, izgradnja efikasnijih institucija i vladavine prava, kao preduslova za dalju demokratizaciju društva, obezbjeđivanje dugoročnog ekonomskog razvoja i podizanje nivoa kvaliteta života građana, biće prioriteta MUP-UP u narednom periodu.

Donijet je niz strateških dokumenata i akcionih planova kojima je definisan pravac djelovanja Uprave Policije u sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova i uspostavljanja moderne, snažne, tehnički opremljene i kadrovski ojačane policijske organizacije. Implementacija strateških dokumenata i akcionih planova u oblasti unutrašnjih poslova, odvija se uglavnom u skladu sa projektovanim rokovima.

Uprava policije poslove iz svoje nadležnosti vrši na osnovu niza donijetih zakona i podzakonskih akata, a ključni zakon za policijsko postupanje je Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list CG", br. 44/12, 36/13 i 1/15).

Organizacionu strukturu Uprave policije čine:

Sektor policije opšte nadležnosti – Odsjeci za: javni red i mir, bezbjednost drumskog saobraćaja, prevencija i rad policije u zajednici i zaštita lica, imovine i detektivska djelatnost.

Sektor kriminalističke policije – Odsjeci za: suzbijanje opšteg kriminaliteta; suzbijanje privrednog kriminaliteta; borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije; borbu protiv droge; specijalne istražne metode; kriminalističko-obavještajne poslove; međunarodnu policijsku saradnju INTERPOL-EUROPOL-SELEC; jedinice: zaštitu svjedoka i prikrivene isljednike; kao i Specijalno policijsko odjeljenje.

Sektor granične policije – Odsjeci za: nadzor državne granice; granične provjere; stranci, vize i suzbijanje nezakonitih migracija; operativni rad; analiza rizika.

Sektor za obezbjeđenje ličnosti i objekata – Odsjeci za: obezbjeđenje ličnosti, obezbjeđenje stranih šticećenih ličnosti i antiteroristički pregled; obezbjeđenje objekata i diplomatsko konzularnih predstavništva.

Pored navedenih sektora, sljedeće organizacione jedinice su u direktnoj vezi sa Direktorom Uprave policije:

- Odjeljenje za analitiku, unapređenje rada i razvoj policije;
- Specijalna antiteroristička jedinica;
- Posebna jedinica policije;
- Forenzički centar;
- Operativno komunikacioni centar;
- Odjeljenje za telekomunikacione tehnologije.

Na teritoriji Crne Gore funkcionišu centri bezbjednosti (8): Podgorica, Nikšić, Bar, Budva, Herceg Novi, Pljevlja, Bijelo Polje i Berane. U okviru centara bezbjednosti osnovana su odjeljenja bezbjednosti (13) i stanice policije.

S obzirom na veličinu teritorije, broj stanovnika i izraženu problematiku, organizacija Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije, primjerenija je državama koje imaju značajno više stanovnika, veću teritoriju, kao i obim bezbjednosne problematike.

Preporuke međunarodnih eksperata i iskustva organizacija savremenih evropskih policija, potvrđuju

da je za primjenu standarda, efikasniji rad, racionalizaciju broja službenika i bolje korišćenje resursa, potrebno izmijeniti, odnosno pojednostaviti, organizacionu strukturu Uprave policije.

Analize su pokazale da se moraju unaprijediti profesionalni standardi, strateško upravljanje i definisanje prioriteta u ključnim oblastima, razvoj eksterne i interne kontrole rada, obezbjeđivanje većeg nivoa transparentnosti u radu i razvijanje kvalitetnijih odnosa sa građanima, ali i relevantnim regionalnim i međunarodnim službama.

Posebna pažnja će se posvetiti obukama policijskog integriteta po Planu integriteta Ministarstva unutrašnjih poslova.

Rad Uprave policije potrebno je usmjeravati na način koji će obezbijediti efikasnije korišćenje raspoloživih kadrovskih, materijalno-tehničkih i finansijskih resursa, kao i jednostavniji pristup građanima.

Neophodno je pojednostaviti i učiniti efikasnijom vertikalnu i horizontalnu koordinaciju i obezbijediti bolju funkcionalnu povezanost organizacionih jedinica Policije.

Takođe, smanjenjem broja organizacionih jedinica – odnosno centara i odjeljenja bezbjednosti, i njihovom centralizacijom, smanjiće se i broj dežurnih službi, što će obezbijediti jednostavniji i efikasniji sistem rada u Upravi policije.

Kroz permanentno usavršavanje, opremanje i kvalitetnu organizaciju posla, obezbijediti efikasno i blagovremeno policijsko postupanje, kao i adekvatan odgovor na bezbjednosne izazove i prijetnje koji mogu biti prouzrokovani ekstremističkim oblicima djelovanja.

Kvalitet strateškog upravljanja ljudskim resursima Uprave policije je od primarne važnosti. U okviru MUP-UP funkcionise Biro za kadrovske i pravne poslove u kojem se, između ostalih, vrše i poslovi razvoja ljudskih resursa, vodi evidencija o edukaciji i usavršavanju službenika i stara o stalnom profesionalnom usavršavanju službenika.

Postojeći sistem neophodno je unaprijediti uvođenjem planske dimenzije upravljanja ljudskim resursima (izradaom višegodišnjih planova), kao i proširivanjem i jačanjem administrativno tehničkih kapaciteta Biroa za kadrovske i pravne poslove koji bi trebalo da preraste u organizacionu jedinicu nadležnu za upravljanje ljudskim resursima, a koja bi sa Policijskom akademijom uspostavila snažniju institucionalno pravnu vezu.

Reforma sistema prijema, napredovanja i obuka policijskih službenika jedna je od oblasti koje je Evropska komisija označila kao prioritet, ne samo u procesu reforme Uprave policije, nego i u procesu pridruživanja države Crne Gore Evropskoj uniji.

Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije nema nadležnosti u pogledu kreiranja nastavnih planova i programa i upisne politike na Policijskoj akademiji, što je rezultiralo time da jedan broj svršenih akademaca još uvijek nije zasnovao radni odnos u Upravi policije (95 od ukupno 203). Nastavne planove i programe potrebno je revidirati i uskaditi sa savremenim standardima policijskog obrazovanja.

Dakle, nedostaje snažnija institucionalna pravna povezanost između Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije i Policijske akademije u pogledu upisne politike na Policijskoj akademiji, izrade nastavnih planova i programa, kao i organizaciji i sprovođenju obuka za potrebe policijskih službenika

Kontrola rada policije propisana je Zakonom o unutrašnjim poslovima koji prepoznaje parlamentarnu, građansku i unutrašnju kontrolu.

Parlamentarna kontrola se vrši na način propisan posebnim zakonom.

Građansku kontrolu policije vrši Savjet za građansku kontrolu rada policije, dok Unutrašnju kontrolu policije vrši posebna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova. Kontrolu nad zakonitim postupanjem policije u dijelu poštovanja ljudskih prava vrši i institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda.

Pored navedenih vidova kontrole rada policije, interni mehanizmi kontrole zakonitog postupanja policijskih službenika, uvedeni posebnim propisima, sprovode se kroz rad Etičkog odbora i organizacionih jedinica za vršenje upravnog i inspeksijskog nadzora, čiji se kadrovski kapaciteti moraju dodatno unaprijediti.

Posebna pažnja posvećena je daljem jačanju resursa Sektora kriminalističke policije na uspostavljanju efikasnog sistema u borbi protiv kriminala. U prethodnom periodu postavljene su normativne i tehničko-materijalne osnove za kriminalističko-obavještajni sistem, kako bi se prevazišao problem nedovoljno razvijenog proaktivnog djelovanja policijskog rada, sa ciljem zadovoljavanja potrebama društva. Svi segmenti se moraju dalje unapređivati u skladu sa donijetim strateškim dokumentima.

Iz oblasti rada policije opšte nadležnosti, bezbjednost drumskog saobraćaja je jedno od ključnih pitanja za cjelokupnu društvenu zajednicu. Ministarstvo unutrašnjih poslova sa drugim nadležnim subjektima realizuje ciljeve postavljene strateškim dokumentima, kako bi se, preventivnim i represivnim mjerama, kao i poboljšanjem postojeće infrastrukture, bezbjednost saobraćaja podigla na veći nivo.

Koncept rada policije u zajednici, kao ideje koja podrazumijeva veće učešće građana i zajednice u policijskom postupanju, u prethodnom periodu je, kroz rad kontakt policajaca u Crnoj Gori ostvario zapažene rezultate i doprinio većem stepenu povjerenja građana u policiju.

Strategijom nacionalne bezbjednosti Crne Gore, subjekti privatne bezbjednosti prepoznati su kao „ostali elementi sistema nacionalne bezbjednosti”. Važeći normativno pravni okvir, međutim, ne prepoznaje mehanizme koji bi omogućili obavezno angažovanje privatnog bezbjednosnog sektora u situacijama povećanog bezbjednosnog rizika (elementarne nepogode, javna okupljanja, vanredne situacije i sl.).

Granična bezbjednost kroz kontinuiranu primjenu propisa i standarda obezbjeđuje integrisano upravljanje granicom.

Afirmacija međunarodne policijske saradnje, naročito između zemalja u okruženju, te ispunjavanje evropskih standarda radi kvalitetnog multinacionalnog i međuagencijskog pristupa u borbi protiv svih oblika organizovanog prekograničnog kriminala, predstavlja imperativ za održavanje stabilnog bezbjednosnog ambijenta.

Međuinstitucionalna saradnja i razmjena informacija sa drugim državnim institucijama nadležnim za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije odvija se na zadovoljavajućem nivou, iako njenu efikasnost opterećuje nepostojanje elektronskog linka za pristup bazama podataka pojedinih organa uprave (USPNIFT, Upravom carina, Poreskom upravom i dr.), čije podatke policija svakodnevno koristi. U vezi sa navedenim, neophodno je obezbijediti informaciono umrežavanje policije sa drugim državnim organima, korisnicima navedenih podataka.

II dio:

4. PRETPOSTAVKE I RIZICI

A) PRETPOSTAVKE

Crna Gora je u decembru 2010. godine postala kandidat za članstvo u Evropskoj uniji (EU). Šefovi država i vlada EU potvrdili su na samitu u Briselu, 29. juna 2012. godine, otvaranje pregovora o pristupanju Crne Gore. Nakon pozitivne odluke započet je novi pristup u pregovorima po kome će Poglavlja 23 (Pravosuđe i temeljna prava) i 24 (Pravda, sloboda i bezbjednost) ostati otvorena do kraja pregovaračkog procesa.

Realno je očekivati da će se pristupanjem Crne Gore Evropskoj uniji unaprijediti kvalitet života crnogorskih građana, zaokružiti reforme institucija i unaprijediti vladavina prava.

Važan element procesa pristupanja Crne Gore EU predstavlja i Instrument pretpristupne podrške (IPA), čiji je cilj izgradnja institucionalnih kapaciteta za efikasnu primjenu pravne tekovine EU, kao i priprema za upravljanje strukturnim i instrumentima nakon pristupanja.

Korišćenjem IPA fondova omogućava se sveobuhvatna podrška procesu evropskih integracija, kako u oblasti finansijske podrške, tako i u oblasti tehničke i ekspertske podrške reformama koje se sprovode u Crnoj Gori, sa čime će se nastaviti i u narednom petogodišnjem periodu.

Integracija Crne Gore u NATO je paralelan i kompatibilan proces pristupanju EU, a članstvom će se unaprijediti demokratski ambijent, kao i veća stabilnost i ekonomska razvijenost.

Usvajanjem EU standarda u oblasti granične bezbjednosti i potpisivanjem Šengenskog sporazuma obezbijediće se nesmetan protok ljudi i roba sa državama Šengen zone.

B) RIZICI

Bezbjednosni rizici na regionalnom nivou mogu se odraziti na ukupan bezbjednosni ambijent u Crnoj Gori (organizovani kriminal, međunarodni terorizam i ekstremizam, itd.). Mogući rizici po ukupan bezbjednosni sistem prepoznati su i strateškim dokumentima policije među kojima je i „Procjena opasnosti od teškog i organizovanog kriminala u Crnoj Gori“ (SOCTA) kojim su identifikovane oblasti sa izraženim rizicima po bezbjednosni ambijent.

Krijumčarenje i trgovina narkoticima

Krijumčarenje i trgovina opojnim drogama je glavna aktivnost organizovanog kriminala u Crnoj Gori. Najčešće vrste droga koje su predmet kriminalnog djelovanja organizovanih grupa su heroin, kokain, marihuana (kanabis).

Crna Gora u manjoj mjeri predstavlja krajnju destinaciju, a uglavnom je tranzitna zona, dok u nekim slučajevima ima samo ulogu logističke baze za organizaciju i realizaciju aktivnosti u inostranstvu.

U odnosu na područje djelovanja, gruba podjela kriminalnih aktivnosti organizovanih grupa iz Crne Gore može se izvršiti na dva glavna oblika:

- Krijumčarenje na teritoriji Crne Gore i lokalna distribucija droge (realizacija i organizacija vezane za teritoriju Crne Gore)
- Transkontinentalno i krijumčarenje Balkanskom rutom i distribucija u evropskim zemljama (realizacija kriminalnih aktivnosti sprovodi se van Crne Gore, ali se organizacija, ili barem jedan njen dio vrši sa teritorije Crne Gore).

Ilegalna migracija

Ilegalne migracije u Crnoj Gori imaju i dalje uglavnom karakter tranzita preko teritorije Crne Gore, iz pravca Albanije i Kosova u pravcu Hrvatske, BiH i Srbije.

U prethodnom periodu uglavnom se radilo o migrantima koji dolaze iz zemalja Azije i Afrike koje su pogođene ratovima, siromaštvom i drugim ekonomskim problemima, i kreću se ka Zapadnoj Evropi. U strukturi ilegalnih migranata znatan broj čine žene i djeca.

Zloupotreba sistema azila od strane „lažnih azilanata“ je glavni modus koji ilegalni migranti koriste za prelazak preko teritorije Crne Gore.

Terorizam i ekstremizam

Terorizam i ekstremizam kao najveće globalne, regionalne i nacionalne bezbjednosne prijetnje 21. vijeka, zbog transnacionalnog karaktera i veza sa organizovanim kriminalom, predstavljaju opasnost za sve države, pa i Crnu Goru. Prepoznajući opasnost po nacionalni bezbjednosni ambijent od terorizma i ekstremizma, Crna Gora je uredila zakonski okvir za rješavanje problema učešća crnogorskih građana u stranim oružanim formacijama, koji je usklađen sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti UN o stranim borcima.

Korupcija

Korupcija i organizovani kriminal su najveće prijetnje vladavini prava i razvoju savremenog demokratskog društva. Korupcija predstavlja izražen društveni problem, kako u zemljama regiona tako i u Crnoj Gori. Nacionalnom strategijom za borbu protiv korupcije i kriminala, kao i Akcionim planovima za poglavlja 23 i 24 definisani su mehanizmi za ostvarivanje mjerljivih rezultata u ovoj oblasti u narednom periodu.

Pranje novca

Crna Gora u saradnji sa međunarodnim partnerima sprovodi projekat nacionalne procjene rizika koji predstavlja proces prikupljanja i analize relevantnih podataka, a u cilju procjene stepena izloženosti države rizicima od pranja novca i finansiranja terorizma, te efikasnog angažovanja raspoloživih finansijsko tehničkih i ljudskih resursa u borbi protiv jednog od najsloženijih oblika finansijskog kriminala.

Zelenašenje

Kriminalno djelovanje u oblasti zelenašenja u Crnoj Gori predstavlja problem većeg obima nego što je bilo prepoznato u ranijem periodu, kako kod pojedinaca tako i kod kriminalnih grupa i spada u njihove dodatne kriminalne aktivnosti. Izražena je i uzročno-posljedična veza između krivičnog djela zelenašenje i velikog broja drugih krivičnih djela koje karakteriše visok stepen raznih vidova nasilja.

Visokotehnološki kriminal

U prethodnom periodu u svijetu je zabilježen nagli rast zloupotreba različitih oblika informacionih tehnologija u cilju vršenja svih vidova krivičnih djela, tako da i Crna Gora bilježi konstantan rast u navedenoj oblasti. Sve veći broj internet korisnika, novi elektronski servisi i usluge, naročito elektronsko plaćanje preko interneta u Crnoj Gori, predstavljaju poseban faktor rizika.

III dio:

5. STRATEŠKI PRIORITETI PO PODRUČJIMA

K¹. POGODNOSTI ZA KORISNIKE USLUGA

K1. BEZBJEDNOST GRAĐANA I IMOVINE

TREKUTNO STANJE

Poslovi propisani Zakonom o unutrašnjim poslovima i prioriteta Policije su: obezbjeđenje povoljnog stanja bezbjednosti, sigurnosti građana i njihove imovine, sprečavanje vršenja krivičnih djela, prekršaja i svih nedozvoljenih ponašanja, nesmetano odvijanje javnih okupljanja, sportskih i drugih manifestacija sa izraženim bezbjednosnim rizikom, pružanje pomoći drugim državnim organima i institucijama, nesmetano odvijanje i poboljšanje stanja bezbjednosti u saobraćaju, učešće u pružanju pomoći stanovništvu za vrijeme elementarnih i drugih nepogoda i otklanjanju posljedica.

U vezi sa navedenim prioritetima, Uprava policije će u narednom periodu unaprijediti svoj rad jačanjem kadrovskih i materijalno-tehničkih potencijala i transparentnim i profesionalnim odnosom prema javnosti poštujući EU standarde.

Javna bezbjednost kao i bezbjednost pojedinca predstavlja najznačajniji element ukupne bezbjednosti i jedan je od bitnih preduslova za stvaranje povoljnog bezbjednosnog ambijenta za dalji razvoj i prosperitet Crne Gore. Analiza statističkih podataka i drugih pokazatelja o broju i vrsti krivičnih djela, prekršaja javnog reda i mira, te stanja bezbjednosti drumskog saobraćaja, ukazuje da je bezbjednosna situacija na teritoriji Crne Gore stabilna.

Bezbjednost saobraćaja je pitanje od posebnog značaja za cjelokupnu društvenu zajednicu. Ministarstvo unutrašnjih poslova sa drugim nadležnim subjektima u kontinuitetu realizuje ciljeve postavljene strateškim dokumentima u ovoj oblasti, međutim bezbjednost saobraćaja mora se konstantno unapređivati, preventivnim i represivnim mjerama, kao i poboljšanjem postojeće infrastrukture. Kako ovo nije samo nacionalni, već i globalni interes izražena je Strategija poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju koja se sprovodi za period 2010–2019. godine.

Koncept rada policije u zajednici, kao ideje koja podrazumijeva veće učešće građana i zajednice u policijskom postupanju, u prethodnom periodu je, na osnovu više urađenih analiza i ispitivanja javnog mjenja, ocijenjen kao pozitivan i ostvario je zapažene rezultate.

Strategijom nacionalne bezbjednosti Crne Gore, subjekti privatne bezbjednosti prepoznati su kao „ostali elementi sistema nacionalne bezbjednosti“. Važeći normativno pravni okvir, međutim, ne prepoznaje mehanizme koji bi omogućili obaveznost angažovanja privatnog bezbjednosnog sektora u situacijama povećanog bezbjednosnog rizika (elementarne nepogode, javna okupljanja, vanredne situacije i sl.).

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

(prioritet 1. nivoa) K1.1. Unapređenje i razvoj kapaciteta u cilju očuvanja stabilnog javnog reda;

(prioritet 1. nivoa) K1.2. Unapređenje i razvoj kapaciteta saobraćajne policije;

(prioritet 2. nivoa) K1.3. Koncept rada policije u zajednici;

---

1 K = Korisnici, prva kategorija prioriteta oblasti iz strateške mape

(prioritet 3. nivoa) K1.4. Unapređenje kapaciteta i efikasnih kontrolnih mehanizama nad sektorom privatne bezbjednosti.

K1.1. Unapređenje i razvoj kapaciteta u cilju očuvanja stabilnog javnog reda

a) Obuhvat

Radi očuvanja stabilnog javnog reda, lične i imovinske sigurnosti građana, potrebno je obezbijediti dosljednu primjenu pravnih propisa u oblasti javnog reda, sprečavanja nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, unaprijediti sopstvene kapacitete, kao i saradnju sa relevantnim institucijama i organizacijama na nacionalnom i međunarodnom nivou, kako bi se stvorili funkcionalni mehanizmi za proaktivno policijsko djelovanje.

b) Strateški rezultati

- Povećan osjećaj sigurnosti građana;
- Povećan broj zajedničkih aktivnosti policije sa relevantnim institucijama na nacionalnom i lokalnom nivou.

K1.2. Unapređenje i razvoj kapaciteta saobraćajne policije

a) Obuhvat

Strateške aktivnosti definisane su Strategijom poboljšanja bezbjednosti u saobraćaju, za period 2010–2019. godine. U cilju razvijanja i unapređenja kapaciteta saobraćajne policije, potrebno je izraditi plan opremanja materijalno-tehničkim sredstvima. Neophodno je izraditi analizu prinudne naplate naloga za naplatu novčane kazne, kako bi se poboljšala efikasnost iste.

b) Strateški rezultati

- Adekvatno evidentiranje saobraćajnih prekršaja;
- Efikasan sistem prinudne naplate.

K1.3. Koncept rada policije u zajednici

a) Obuhvat

Koncept rada policije u zajednici promoviše proaktivni način rada policijske organizacije i menadžmenta, u cilju ostvarivanja funkcije servisa građana. Radi unapređenja postojećeg koncepta, neophodno je donijeti Akcioni plan za nastavak sprovođenja ovog koncepta rada koji je prepoznat kao vid policijske kulture i proaktivnog djelovanja cjelokupne policijske organizacije, ali i aktivnijeg učešća građana u sprovođenju ovog koncepta.

b) Strateški rezultati

- Donijeti Akcioni plan rada policije u zajednici;
- Povećano povjerenje građana u rad policije.

K1.4. Unapređenje kapaciteta i efikasnih kontrolnih mehanizama nad sektorom privatne bezbjednosti

a) Obuhvat

Potrebno je unaprijediti važeće propise koji bi predvidjeli mehanizme na osnovu kojih bi,

u situacijama kada to zahtijevaju bezbjednosni izazovi, bilo moguće angažovati privatni sektor bezbjednosti po nalogu Ministarstva unutrašnjih poslova.

U cilju sprečavanja zloupotreba ovlašćenja, koja na osnovu zakona primjenjuje privatni bezbjednosni sektor, unaprijediti normativno-pravne i kontrolne mehanizme koji će doprinijeti sistemskom uređenju ovog segmenta bezbjednosti, kao i povećati broj izvršilaca koji su nadležni za kontrolu primjene zakona (MUP-UP).

a) Strateški rezultati

- Povećan obim kontrole nad sektorom privatne bezbjednosti;
- Korišćenje privatnog sektora bezbjednosti u situacijama kada to zahtijevaju bezbjednosni izazovi.

K2. BORBA PROTIV KRIMINALA

TRENTNO STANJE

Ministarstvo je tokom prethodnog perioda preduzelo značajne aktivnosti u cilju uspostavljanja efikasnog sistema u borbi protiv svih vidova kriminala. Kako bi se prevazišao problem nedovoljno razvijenog proaktivnog djelovanja policijskog rada, u prethodnom periodu postavljene su normativne i tehničko-materijalne osnove za dalji razvoj kriminalističko-obavještajnog sistema. Na taj način će se ići u susret očekivanjima i potrebama savremenog društva.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji MUP-UP, koji je Vlada usvojila u martu 2015. godine, izvršena je centralizacija linije rada Odsjeka za suzbijanje privrednog kriminaliteta uspostavljanjem regionalnog nivoa podjela na tri regionalne grupe – Sjeverna regija, Centralna regija (sjedište) i Južna regija. U sjedištu je formirana Grupa za suzbijanje krivičnih djela falsifikovanje eura i krijumčarenja roba.

Odsjek za posebne provjere razdvojen je na dvije organizacione jedinice: Odsjek za kriminalističko-obavještajne poslove i Odsjek za specijalne istražne metode. U Odsjeku za kriminalističko-obavještajne poslove uspostavljen je regionalni nivo kroz formiranje četiri regionalne kriminalističko-obavještajne jedinice i to: Sjever, Centar, Jug i Zapad.

U Odsjeku za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije formirane su četiri nove grupe: Grupa za sprovođenje finansijskih istraga, suzbijanja krivičnih djela pranja novca i finansijskog kriminala; Grupa za suzbijanje krivičnih djela krijumčarenja i trgovine ljudima i ilegalnih migracija; Grupa za suzbijanje krivičnih djela terorizma, krijumčarenja oružja i opasnih materija i Grupa za suzbijanje krivičnih djela visokotehnološkog kriminala.

U skladu sa Zakonom o specijalnom državnom tužilaštvu, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta MUP-UP je formirano Specijalno policijsko odjeljenje koje će obavljati policijske poslove iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva i postupati po nalogu glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnih tužilaca. U Odsjeku za suzbijanje opšteg kriminaliteta formirana je Grupa za poligrafsko ispitivanje.

Takođe, prioritet je jačanje kapaciteta i resursa specijalnih organizacionih jedinica unutar kriminalističke policije, za sprovođenje istraga i nadzora teškog i organizovanog kriminala, uključujući kriminalističko-obavještajni rad, finansijske istrage, visokotehnološki kriminal, trgovinu ljudima, pranje novca i terorizam, kao i jačanje organizacionih, administrativnih i tehničkih kapaciteta za implementaciju ILP modela „Upravljanje vođeno obavještajnim radom“ na centralnom, regionalnom

i lokalnom nivou.

Značajna pažnja posvećena je unapređenju međuinstitucionalne saradnje na svim nivoima i jačanju kapaciteta istražnih međuinstitucionalnih timova, kao i unapređenju međunarodne policijske saradnje, prikupljanju i razmjeni informacija, analitičkih izvještaja, obavještajnih podataka i dokaza posredstvom INTERPOL-a i EUROPOL-a. Sprovedenjem Rezolucije UN 2220 dodatno se ističe značaj uključivanja žena u proces smanjivanja lakog i malokalibarskog naoružanja.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

(prioritet 1. nivoa) K2.1. Korupcija

(prioritet 1. nivoa) K2.2. Krijumčarenje i trgovina narkoticima

(prioritet 2. nivoa) K2.3. Zelenašenje

(prioritet 2. nivoa) K2.4. Ilegalne migracije

(prioritet 2. nivoa) K2.5. Razbojništva

(prioritet 3. nivoa) K2.6. Terorizam i ekstremizam

(prioritet 3. nivoa) K2.7. Smanjenje lakog i malokalibarskog naoružanja

(prioritet 3. nivoa) K2.8. Pranje novca

(prioritet 3. nivoa) K2.9. Visokotehnološki kriminal

K2.1. Korupcija

a) Obuhvat

U narednom periodu fokus preventivnih i represivnih aktivnosti policije i drugih državnih organa trebalo bi da se usmjeri na:

- unapređenje efikasnosti službi (logističke podrške) za otkrivanje i dokazivanje koruptivnih krivičnih djela i unapređenje računarskih alata za operativne potrebe;
- jačanje saradnje sa drugim državnim i međunarodnim institucijama, nadležnim za borbu protiv korupcije;
- organizovanje specijalističkih obuka za službenike, koji učestvuju u istragama koruptivnih krivičnih djela;
- organizovanje specijalističke obuke za sve policijske službenike o policijskom integritetu

b) Strateški rezultati

- Povećan broj procesuiranih i rasvijetljenih koruptivnih krivičnih djela, posebno na visokom nivou;
- Povećan broj edukovanog i obučenog kadra;
- Povećan nivo integriteta svih policijskih službenika.

K2.2. Suzbijanje krijumčarenja i trgovine narkoticima

a) Obuhvat

U cilju rješavanja problema krijumčarenja droga na međunarodnom nivou, potrebno je uložiti dodatne napore da se poveća intenzitet ciljanog prikupljanja i razmjene obavještajnih podataka sa inostranim policijskim službama i međunarodnim policijskim organizacijama (INTERPOL, EUROPOL, SELEC, FRONTEKS). Fokus operativnih aktivnosti na nacionalnom nivou treba usmjeriti na lokalne dobavljače i ulične dilere narkotika. U cilju poboljšanja rezultata rada neophodno je unaprijediti timski rad na konkretnim istragama prema organizovanim kriminalnim grupama (OKG) (timove bi sačinjavali: vođa tima, zamjenik, analitičar, službenik za finansijsku istragu, tim za tehničku podršku), kao i unaprijediti kadrovske i materijalne resurse službenika Odsjeka za borbu protiv droge.

b) Strateški rezultati

- Povećan broj rasvijetljenih i procesuiranih krivičnih djela krijumčarenja i trgovine narkoticima;
- Izgrađena mreža crnogorskih oficira za vezu, pri čemu će se uzeti u obzir procjena SOCTA.

K2.3. Zelenašenje

a) Obuhvat

Radi adekvatnog odgovora na problem zelenašenja koji u društvu uzima sve više maha, neophodno je unaprijediti rad svih organizacionih jedinica policije, a posebno službenika koji se bave otkrivanjem i rasvijetljavanjem ovih krivičnih djela, sa akcentom na timski rad.

Strateški rezultati

- Povećan broj rasvijetljenih i procesuiranih krivičnih djela.

K2.4. Ilegalne migracije

a) Obuhvat

Neophodno je da se sve nadležne institucije u Crnoj Gori, u narednih pet godina, prioritarno fokusiraju na rješavanje problema ilegalnih migracija. Postupanje policije treba usmjeriti na pojedince ili organizovane grupe, u cilju sprečavanja prelaska preko naše teritorije. Sve aktivnosti trebalo bi, prvenstveno kroz prevenciju, usmjeriti na:

- dodatne mehanizme koji će onemogućiti zloupotrebu zahtjeva za azil;
- povećanje budžeta za efikasniju kontrolu državne granice i kontrolu kretanja i boravka stranaca unutar teritorije Crne Gore.

b) Strateški rezultati

- Sprečavanje ilegalnih migracija i efikasna kontrola kretanja i boravka stranaca unutar teritorije Crne Gore.

K2.5. Razbojništva

a) Obuhvat

U cilju prevencije krivičnih djela razbojništva neophodna je revizija važećih propisa, kako bi se uticalo na podizanje nivoa obavezne samozaštite svih objekata, kao i povećanje ljudskih i

poboljšanje materijalno-tehničkih kapaciteta po liniji rada razbojništva.

b) Strateški rezultati

- Povećan broj rasvijetljenih i procesuiranih krivičnih djela razbojništvo
- Fizička i tehnička zaštita objekata koji imaju dnevne obrte gotovog novca.

K2.6. Terorizam i ekstremizam

a) Obuhvat

Crna Gora je izradila Strategiju za prevenciju i sprečavanje terorizma. Pristupanje evropskim i evroatlanskim integracijama, unaprijediće se međunarodna saradnju i jačanje kako nacionalne, tako i regionalne i globalne bezbjednosti. U tom pravcu, neophodno je unaprijediti mehanizme za detektovanje, praćenje, istraživanje i onemogućavanje kretanja i boravka lica povezanih sa terorizmom i ekstremizmom, na teritoriji Crne Gore.

Dosljedno primjenjivati rezolucije Ujedinjenih nacija o stranim borcima, kao i nacionalne propise, u cilju uspostavljanja mehanizama za njihovo identifikovanje, praćenje, sprječavanje odlazaka na strana ratišta i prikupljanje informacija i dokaza radi njihovog krivičnog gonjenja.

b) Strateški rezultat

- Unapređenje mehanizama za sprečavanje svih oblika ekstremizma i terorizma

K2.7. Smanjenje lakog i malokalibarskog naoružanja

a) Obuhvat

Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo je Strategiju za kontrolu i smanjenje malog i lakog naoružanja i municije za period 2013–2018. godine, kao i Akcioni plan za njeno sprovođenje. Strategijom su definiani ključni ciljevi i prioriteti nacionalne politike kontrole malog i lakog oružja i municije, a Akcioni plan sadrži jasno definisane mjere za unapređenje dosadašnjih aktivnosti u ovoj oblasti.

b) Strateški rezultati²

K2.8. Pranje novca

a) Obuhvat

Donijeta je Strategija za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma za period 2015–2018. godine, kao i Akcioni plan za njeno praćenje. U narednom petogodišnjem periodu neophodno je ojačati kadrovske kapacitete u sprečavanju pranja novca i vođenja efikasnih finasijskih istraga koje bi za rezultat imale oduzimanje imovine stečene izvršenjem krivičnih djela. Povećati budžetska ulaganja i adekvatne edukacije službenika za istraživanje i nadzor sistema elektronskog plaćanja preko interneta, kao i za nabavku adekvatnih softverskih alata za istrage u ovoj oblasti.

b) Strateški rezultat³

- Indikatori i mjere određeni su Akcionim planom za sprovođenje Strategije za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

---

2 Strategijom za kontrolu i smanjenje malog i lakog naoružanja i municije definisani su ciljevi i indikatori

3 Donijeti su Strategija za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma i Zakon o oduzimanju imovine

K2.9. Visokotehnoški kriminal

a) Obuhvat

Vlada Crne Gore je usvojila Strategiju sajber bezbjednosti u Crnoj Gori 2013–2017. godine. I pored činjenice, da je visokotehnoški kriminal manje zastupljen u Crnoj Gori nego u zemljama u regionu, potrebno je preduzeti dodatne aktivnosti kojima bi se pružaoci usluga elektronskog plaćanja preko interneta u Crnoj Gori obavezali na dodatno uvođenje sistema zaštite i potvrde identiteta klijenata. Na taj način će se zaštititi korisnici usluga od eventualnih zloupotreba, a institucije za sprovođenje zakona obezbijediće potrebne podatke za sprovođenje istraga ili nadzora.

b) Strateški rezultat

- Jačanje kadrovskih kapaciteta i popunjavanje radnih mjesta;
- Povećan broj rasvijetljenih i procesuiranih krivičnih djela iz oblasti sajber kriminala.

K3. GRANIČNA BEZBJEDNOST

TREKUTNO STANJE

U cilju usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU i planiranjem aktivnosti koje se odnose na izgradnju institucionalnih i infrastrukturnih kapaciteta, u skladu sa Akcionim planom za Poglavlje 24, utvrđena je obaveza pripreme Šengenskog akcionog plana. Na osnovu navedenog, sprovodi se „Twinning“ projekat⁴ koji ima za cilj jačanje procesa usklađivanja vladavine prava sa pravnom tekovinom, standardima i primjerima najbolje prakse Evropske unije. Svrha projekta je jačanje kapaciteta Ministarstva unutrašnjih poslova/Uprave policije za implementaciju Šengenskog akcionog plana i za upravljanje granicom.

Šengenski akcioni plan će predvidjeti sveobuhvatne mjere i aktivnosti za usvajanje šengenske pravne tekovine i unapređenje administrativnih kapaciteta granične policije u oblasti upravljanja granicom, kroz sljedeća područja:

- granične provjere na kopnenoj granici,
- nadzor kopnene granice,
- morska granica,
- vazдушna granica,
- kalkulacija potrebnog kadra,
- obuka,
- međuinstitucionalna i međunarodna saradnja,
- vize i
- SIS (uključujući koordinaciju mjera vezanih za SIS).

Takođe, primjenom Strategije za integrisano upravljanje granicom i Okvirnim akcionim planom za njeno sprovođenje u periodu 2014–2018. godine, predviđene su aktivnosti i mjere koje je potrebno implementirati u sljedećim oblastima:

- granična kontrola,

---

4 IPA 2013 TWINING – Podrška za usvajanje šengenske pravne tekovine

- suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala,
- četvoroslojni model kontrole pristupa,
- međuresorska saradnja,
- koordinacija i usklađeno djelovanje sa organima i ostalim tijelima EU,
- šengenski informacioni sistem – ŠIS i SIRENE.

Granična bezbjednost, kao jedan od glavnih prioriteta svake države, predstavlja bitan faktor ukupne nacionalne bezbjednosti i preduslov je za stvaranje povoljnog bezbjednosnog ambijenta za dalji razvoj i prosperitet Crne Gore.

Polazeći od stava da granična bezbjednost nije samo odgovornost granične policije, već i svih ostalih državnih organa, u tom smislu neophodno je jačanje svijesti svih subjekata o svojoj ulozi i odgovornosti. Kroz razvijanje mehanizama i unapređenje saradnje i jasnih procedura u okviru državnih organa, doći će do jačanja ukupnog sistema granične bezbjednosti.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

(prioritet 1. nivoa) K3.1. Intenziviranje aktivnosti na prevenciji i represiji korupcije u graničnoj policiji kroz jačanje integriteta i promociju etičkih principa;

(prioritet 2. nivoa) K3.2. Unapređenje organizacije rada.

K3.1. Intenziviranje aktivnosti na prevenciji i represiji korupcije u graničnoj policiji kroz jačanje integriteta i promociju etičkih principa

a) Obuhvat

Promocijom etičkih principa i jačanjem integriteta službenika granične policije sprovoditi preventivne mjere i kontrolne mehanizme. Iskazati jasan i nedvosmislen stav o nultoj toleranciji prema korupciji i istrajnost u procesuiranju aktera te negativne pojave.

Redovno promovisati prijavljivanje korupcije i podsticati aktivno učešće građana u borbi protiv nje. Edukacijom službenika, te permanentnim unutrašnjim nadzorom i kontrolom, suprostaviti se ovom fenomenu.

b) Strateški rezultati

- Jačanje integriteta službenika granične policije i unapređenje komunikacije sa građanima;
- Suzbijanje i sprečavanje fenomena korupcije u graničnoj policiji.

K3.2. Unapređenje organizacije rada;

a) Obuhvat

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta formirana je Mobilna jedinica na nacionalnom nivou, koja se angažuje shodno analizi rizika, a u cilju unapređenja granične bezbjednosti i borbe protiv korupcije.

Takođe, Pravilnikom su formirana tri regionalna centra granične policije: Sjever, Centar i Jug, dok je na lokalnom nivou formirano šest odjeljenja granične bezbjednosti i šest stanica granične policije. Povećati broj starješinskog kadra u regionalnim centrima po linijama rada smanjivanjem broja starješinskih pozicija unutar samog sektora.

Izradom nove Metodologije rada granične policije definisati sprovođenje istražnih radnji u okviru sektora granične policije, čime će se rasteretiti rad Sektora kriminalističke policije u suzbijanju prekograničnog kriminala, a u skladu sa pozitivno pravnim propisima.

b) Strateški rezultati

- Povećanje efikasnosti u radu prilikom obavljanja poslova granične kontrole i kadrovski ojačati: RG, OGB, STGP, JGP i definisati koordinaciju u ovom dijelu sa: SKP, CB i OB.
- suzbijanje i sprečavanje svih oblika prekograničnog kriminala.

K4. OBEZBJEĐENJE LIČNOSTI I OBJEKATA

TREKUTNO STANJE

Poslovi obezbjeđenja šticekih ličnosti i objekata odnose se na planiranje i preduzimanje mjera i radnji u cilju ostvarenja maksimalne bezbjednosti šticekih ličnosti i objekata, u skladu sa bezbjednosnom procjenom i Vladinom odlukom o određivanu lica i objekata koje obezbjeđuje Uprava policije.

Po ovoj liniji rada, vrše se poslovi obezbjeđenja brojnih objekata što opterećuje rad policijskih službenika koji bi se primarno trebali baviti osnovnim policijskim poslovima, a to su: zaštita bezbjednosti i imovine građana i sprečavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja.

Shodno navedenom prepoznata je potreba donošenja podzakonskih akata koji će predvidjeti smanjenje broja objekata koji će se u budućnosti obezbjeđivati od strane policijskih službenika.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetom:

K4.1. Jačati i poboljšati materijalne i ljudske potencijale koji će obezbijediti efikasno izvršavanje zadataka u obezbjeđivanju ličnosti i objekata

a) Obuhvat

Budućom organizacijom sektora definisati poslove operativno-preventivnog rada, koji su kroz dosadašnja iskustva prepoznati kao neraskidivi dio sistema bezbjedonosne zaštite.

Kako bi odgovorili savremenim bezbjednosnim izazovima u oblasti zaštite ličnosti i objekata, neophodno je unaprijediti materijalno-tehničke resurse, kao i međunarodne partnerske odnose, koji bi kroz međunarodnu policijsku saradnju doprinijeli edukaciji i stručnom usavršavanju policijskih službenika.

Na osnovu izrađene analize i shodno nacionalnim i međunarodnim normativno-pravnim propisima i standardima, potrebno je kvalitetnije urediti zaštitu pojedinih ličnosti i objekata, a u skladu sa ovlašćenjima policije i zakonom propisanim obavezama.

U cilju efikasnog postupanja potrebno je donijeti nove zakonske i podzakonske akte koji će predvidjeti smanjenje broja objekata koji će se obezbjeđivati.

b) Strateški rezultati

- Smanjen broj objekata koje obezbjeđuje policija, samim tim i izvršilaca;
- Efikasnija i kvalitetnija zaštita ličnosti i objekata.

P. UNAPREĐENJE INTERNIH PROCESA

Pravci razvoja definisani su strateškim ciljevima imajući u vidu dinamično, interno i eksterno okruženje, raspoložive finansijske mogućnosti za razvoj, kao i potrebu da se ispune očekivanja građana.

- P1 – Unapređenje normativnog okvira i usklađivanje sa EU standardima
- P2 – Unapređenje organizacije i efikasnosti policije
- P3 – Unapređenje sistema upravljanja i rukovođenja
- P4 – Podizanje nivoa integriteta i sigurnosti policijskih službenika

P1. UNAPREĐENJE NORMATIVNOG OKVIRA I USKLAĐIVANJE SA EU STANDARDIMA

TRENUTNO STANJE

Težeći ispunjenju obaveza u pristupanju EU, Ministarstvo unutrašnjih poslova je sprovelo izmjene i dopune određenih zakonskih tekstova, u cilju usklađivanja normativnih okvira sa EU standardima iz oblasti policijskih poslova. U tom smislu, donijeti su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima (2015), Zakon o zaštiti lica i imovine (2014), Zakon o bezbjednosti saobraćaja (2014), Zakon o graničnoj kontroli (2013), Zakon o DNK registru (2014), Zakon o državnim službenicima i namještenicima (2012). Navedeni normativni okvir ipak se mora dodatno usklađivati sa EU standardima, u cilju potpune harmonizacije i donošenja najboljih zakonskih rješenja.

Naime, novim zakonskim rješenjima neophodno je detaljno urediti napredovanja policijskih službenika uključujući i postupak pohađanja dodatne obuke i polaganja stručnih ispita koji bi bili uslov za napredovanje u policijskom zvanju, sa posebnim akcentom na rukovodni kadar. Važeći normativni okvir ne prepoznaje policijske službenike kao posebnu kategoriju državnih službenika, pa ga je neophodno unaprijediti na način da se uspostavi poseban sistem ocjenjivanja policijskih službenika izvan sistema ocjenjivanja državnih službenika i namještenika, uzimajući u obzir specifičnost poslova i zadataka koje realizuju policijski službenici.

Potrebno je preciznije definisati postojeće procedure bezbjednosne provjere prilikom prijema i tokom rada u službi svih policijskih službenika i unaprijediti rješenja koja se odnose na njihovo efikasno postupanje, kao i kontrolnu i nadzornu ulogu policije. Takođe, neophodno je u skladu sa EU standardima urediti oblast obrazovanja i obuka policijskih službenika koja je od neprocjenjivog značaja za razvoj i unapređenje rada Uprave policije. Obuke policijskih službenika o integritetu poboljšaće komunikaciju sa građanima.

Na kraju, neophodno je unaprijediti normativni okvir koji će obezbijediti povećanje ovlašćenja i efikasnosti policije u očuvanju javnog reda i mira, a posebno u sprečavanju nedoličnog ponašanja na utakmicama i jačanje njene kontrolne uloge nad sektorom privatne bezbjednosti.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

P1.1. Donošenje novog Zakona o unutrašnjim poslovima

Ovim zakonom će se u skladu sa standardima policijskog rada država članica EU, između ostalog, urediti i sistem prijema i napredovanja policijskih službenika i njihovog profesionalnog usavršavanja, kategorizacija radnih mjesta i njihovo razdvajanje od policijskih zvanja.

P1.2. Izmjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima

Izmjene ovog zakona omogućit će da se status i položaj policijskih službenika definiše i uredi u određenim segmentima različito od položaja državnih službenika (prijem, napredovanje, ocjenjivanje, profesionalni razvoj i dr.).

P1.3. Izmjene Zakona o graničnoj kontroli

Ovim izmjenama dodatno će se uskladiti domaći nacionalni okvir sa Šengen pravnom tekovinom.

P1.4. Izmjene Zakona o zaštiti lica i imovine

Izmjene ovog zakona omogućit će veću kontrolu nad privatnim sektorom obezbjeđenja i mogućnost njihovog angažovanja u slučajevima elementarnih nepogoda, kao i u drugim slučajevima po nalogu MUP-UP.

P1.5. Izmjene Zakona o sprečavanju nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama i drugim manifestacijama

Izmjenama ovog zakona propisat će se stroži uslovi za organizatore i redare i povećat će se ovlaštenja policije u sprečavanju nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama.

P1.6. Izmjene Zakona o detektivskoj djelatnosti

Izmjene ovog zakona imaju za cilj da dodatno uredi oblast djelovanja i postupanja privatnih detektiva i uskladi je sa standardima EU.

P1.7. Donošenje Zakona o Policijskoj akademiji

Ovim zakonom će se urediti organizacija i način rada Policijske akademije, kao i sistem obrazovanja i obuka policijskih službenika. Takođe, ojačat će se obrazovni inženjering na Policijskoj akademiji i uspostaviti snažnija/proaktivnija uloga Ministarstva unutrašnjih poslova—Uprave policije u kreiranju nastavnih planova i programa koji odgovaraju potrebama savremene policije, čiji rad počiva na EU standardima.

P1.8. Donošenje novog Zakona o javnom redu i miru

Ovaj zakon ima za cilj da kvalitetnije i sveobuhvatnije utvrdi pojmove, pravne institute i obilježja prekršaja protiv javnog reda i mira i da kao prekršaj propiše i neka druga ponašanja koja mogu imati direktni štetni uticaj na stanje javnog reda i mira.

P1.9. Inicijativa za izmjene KZ

Prihvatanjem navedene inicijative sprovede se izmjene i dopune Krivičnog zakonika sa ciljem da se strože tretira napad na policijskog službenika, ne samo u vršenju službene dužnosti (obavljanja policijskog posla), već i napad koji je u vezi sa vršenjem službene dužnosti, odnosno koji je u vezi sa policijskim poslovima zaštite bezbjednosti građana i imovine.

P1.10. Usaglašavanje podzakonskih akata sa donešenim zakonskim rješenjima

Nakon donošenja navedenih zakona neophodno je donijeti nove i uskladiti postojeće podzakonske akte sa novim pravnim rješenjima.

P2. UNAPREĐENJE ORGANIZACIJE I EFIKASNOSTI POLICIJE

TRENUTNO STANJE

Donijet je niz strateških dokumenata i akcionih planova kojima je definisan pravac djelovanja Uprave policije i uspostavljanja moderne, efikasne, tehnički opremljene i kadrovski ojačane policijske organizacije. Implementacija strateških dokumenata i akcionih planova u oblasti unutrašnjih poslova odvija se uglavnom u skladu sa projektovanim rokovima.

Analize koje su rađene u prethodnom periodu pokazale su da se dodatno mora unapređivati standardizacija rada, strateško upravljanje i definisanje prioriteta u ključnim oblastima, dalji razvoj eksterne i interne kontrole rada, obezbjeđivanje većeg nivoa transparentnosti u radu i razvijanje partnerskih odnosa sa građanima, ali i relevantnim regionalnim i međunarodnim partnerskim službama.

Potrebno je rad Uprave policije usmjeravati na način da se obezbijedi efikasno korišćenje dostupnih kadrovskih, materijalno-tehničkih i finansijskih resursa, kao i transparentan rad i jednostavniji pristup građanima, kao njihovog servisa.

Permanentnim usavršavanjem, opremanjem i kvalitetnom organizacijom posla, neophodno je obezbijediti efikasno i blagovremeno policijsko postupanje i odgovor na bezbjedonosne izazove i prijetnje, koji mogu biti povezani sa socijalnim, političkim, sportskim i drugim rizicima i oblicima ugrožavanja lične i imovinske sigurnosti građana.

Neophodno je učiniti efikasnijom vertikalnu i horizontalnu koordinaciju i obezbijediti bolju funkcionalnu povezanost organizacionih jedinica Policije.

Unapređenje policijske organizacije i efikasnosti postignuće se realizacijom sljedećih mjera:

(prioritet 1. nivoa) P2.1. Komunikacija sa građanima

Procesom edukacije policijskih službenika (kodeks policijske etike, vještine komunikacije, poštovanje ljudskih prava itd.), podići i unaprijediti nivo komunikacione kulture u odnosu sa građanima. Izradom i sprovođenjem partnerskih projekata, komunikacijom sa civilnim sektorom, drugim organizacijama i institucijama, transparentnošću, aktivnijim korišćenjem društvenih mreža, ojačaće se povjerenje građana u rad službe. Obukama o policijskom integritetu biće unaprijeđena komunikacija sa građanima.

(prioritet 2. nivoa) P2.2. Unapređenje unutrašnje organizacije

Uzimajući u obzir veličinu teritorije Crne Gore, kao i broj stanovnika, te bezbjednosnu problematiku, u cilju racionalizacije i postizanje veće efikasnosti i funkcionalnosti u radu, nameće se sagledavanje potrebe za regionalnom reorganizacijom u tri centra koji će objediniti sve segmente službe (policija, kriminalistika, granična policija).

Uspostaviti model organizacije, u skladu sa realnim potrebama i procjenama opasnosti, kao odgovor na izazove dinamičnih promjena kretanja kriminaliteta i drugih bezbjednosnih rizika.

Neophodno je unaprijediti rad Odjeljenja za analitiku, unapređenje i razvoj policije u funkcionalnom i organizacionom smislu, naročito zbog činjenice da je efikasnost rada Odjeljenja za analitiku, unapređenje i razvoj Uprave policije krucijalno važan za razvoj svake moderne policije i među

najvažnijim segmenatima u strukturi Uprave policije.

Izradiće se funkcionalna Analiza kojom će se mapirati problemi koji opterećuju rad odjeljenja kako bi se obezbijedilo bolje funkcionisanje, povezivanje i interna komunikaciju sa ostalim organizacionim jedinicama Uprave policije i ministarstva. Sve radi funkcionalnijeg praćenja, analize i procjene stanja bezbjednosti, obima i intenziteta bezbjedonosnih pojava, planiranja i preduzimanja mjera za njihovo efikasno rješavanje, kao i praćenja metoda i načina rada policija drugih država, koordiniranja aktivnostima na unapređivanju funkcionisanja rada Uprave policije.

Službe za podršku u sastavu MUP-a: za informacione sisteme, za opšte i pomoćne poslove, za pravne i kadrovske poslove – potrebno je da svoje procedure i radne procese modifikuju, kako bi na efikasniji način odgovorile potrebama operativnih jedinica policije.

(prioritet 3. nivoa) P2.3. Kontrola rada policije

Sistemske urediti i propisati procedure u skladu sa evropskim standardima, kako bi se podigao nivo integriteta u postupanju policijskih službenika. Uspostaviti interne mehanizme kontrole usvojenih procesa i standarda. U narednom periodu izraditi metodologiju kontrole organizacionih jedinica po linijama rada, u cilju usaglašavanja postupanja po standardima EU.

P3. UNAPREĐENJE SISTEMA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA

TREKUTNO STANJE

Uspješno upravljanje i rukovođenje ljudskim resursima je najvažniji uslov za funkcionalnu, profesionalnu i modernu policijsku organizaciju.

Nakon izmjena i dopuna Zakona o unutrašnjim poslovima, izrađen je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u MUP-UP kojim je unaprijeđena organizaciona struktura Uprave policije. Rad Uprave policije, međutim i dalje prate određeni nedostaci u procesu upravljanja i rukovođenja ljudskim i materijalnim resursima. Neophodno je promijeniti postojeći mehanizam utvrđivanja prioriteta i donošenja odluka na način da se predvidi mogućnost da rukovodioci organizacionih cjelina proaktivnije učestvuju u planiranju i trošenju raspoloživih budžetskih i materijalno-tehničkih sredstva, u skladu sa svojim prioritetima, čime bi se unaprijedila efikasnost upravljanja i rukovođenja, kao i racionalnost u korišćenju raspoloživih resursa.

Kvalitet strateškog upravljanja ljudskim resursima Uprave policije je od primarne važnosti. U okviru MUP-UP funkcioniše Biro za kadrovske i pravne poslove u kojem se, između ostalih, vrše i poslovi razvoja ljudskih resursa, evidencija o edukaciji i usavršavanju službenika i staranje o stalnom profesionalnom usavršavanju službenika. Neophodno je unaprijediti postojeći sistem uvođenjem planske dimenzije upravljanja ljudskim resursima (izrdom višegodišnjih planova), kao i proširivanjem i jačanjem administrativno-tehničkih kapaciteta Biroa za kadrovske i pravne poslove koji bi trebalo da preraste u organizacionu jedinicu nadležnu za upravljanje ljudskim resursima, a koja bi sa Policijskom akademijom uspostavila snažniju institucionalno pravnu vezu.

Imajući u vidu brzinu promjena u domenu informacionih i telekomunikacionih tehnologija nameće se potreba konstantnog unapređenja tehnologija, koje će biti prilagođene potrebama policijskih službenika kao krajnjih korisnika. Navedene tehnologije treba da omoguće da se organizacija, metodi rada i rezultati, permanentno prate, unapređuju i vrednuju u cilju postizanja maksimalne efikasnosti i transparentnosti procesa rada, i pronalaženja najboljeg odgovora na potrebe građana i društva u cjelini.

Unapređenje stanja u ovoj oblasti rada Uprave policije realizovaće se sljedećim prioritetima i mjerama:

(prioritet 1. nivoa) P3.2. Upravljanje ljudskim resursima

Uspostavljanje posebne organizacione jedinice za upravljanje ljudskim resursima, planiranje obuka policijskih službenika i praćenje karijernog sistema, trebalo bi da predvidi razvojne procese s kojima će se suočiti Uprava policije, izradi višegodišnje smjernice upravljanja ljudskim resursima i razvije koordinirane i usklađene odnose sa Policijskom akademijom u području osmišljavanja, sprovođenja, pedagoškog praćenja i evaluacije planova i programa obuka.

Izraditi Strategiju reforme sistema upravljanja ljudskim resursima sa Akcionim planom za njeno sprovođenje kako bi se unaprijedio sistem upravljanja ljudskim resursima i poboljšali kapaciteti policije u toj oblasti, a sve u cilju jačanja efikasnosti i motivisanosti policijskih službenika.

(prioritet 2. nivoa) P3.1. Određivanje operativnih prioriteta

Kako bi se prevazišli problemi u procesu operativnog upravljanja i rukovođenja ljudskim i materijalnim resursima, neophodno je promijeniti postojeći mehanizam utvrđivanja prioriteta i donošenja odluka, na način da se predvidi mogućnost da rukovodioci organizacionih cjelina (npr. CB i OB, sektori), učestvuju u odlukama o raspoloživim budžetskim i materijalno-tehničkim sredstvima, u skladu sa svojim prioritetima, čime bi se unaprijedila efikasnost upravljanja i rukovođenja, kao i racionalnost u korišćenju raspoloživih resursa.

Unaprijediti materijalne i ljudske resurse, te nivo stručnog znanja za vršenje bezbjednosnih procjena i izradu operativnih planova za potrebe održavanja javnog reda, sa posebnim akcentom na skupove povećanog bezbjednosnog rizika.

(prioritet 2. nivoa) P3.3. Razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija

Imajući u vidu brzinu promjena u domenu informacionih i telekomunikacionih tehnologija, nameće se potreba konstantnog unapređenja tehnologija i procedura koje će biti prilagođene potrebama policijskih službenika kao krajnjih korisnika. Navedene tehnologije treba da omoguće da se organizacija, metodi rada i rezultati, permanentno prate, unapređuju i vrednuju u cilju postizanja maksimalne efikasnosti i transparentnosti procesa rada i pronalaženja najboljeg odgovora na potrebe građana i društva u cjelini.

Prioritetna potreba je uvođenje sistema za elektronsko vođenje predmeta (*Case management*), obradu i obavještajnu analizu podataka (*Entity management*), kao i sistema za elektronsku statistiku i izvještavanje u policiji i razvoj jedinstvenog geografskog informacionog sistema za potrebe svih segmenata policije.

Potrebno je patrolna vozila policije i granične policije i drugih operativnih sektora, po procjeni, (u skladu sa međunarodnim standardima) povezati na informacioni sistem, kako bi se omogućilo efikasnije i brže korišćenje i pretraga postojećih baza podataka koje koristi Uprava policije (ugradnja kompjutera, mini laptopova, tableta, bord kompjutera i sl.)

Takođe, neophodno je:

- Implementirati AFIS;
- Implementirati sistem za kontrolu brzine kretanja motornih vozila;
- Unaprijediti sisteme sigurnosti informacionih sistema;
- Sprovoditi Šengen akcioni plan;
- Implementirati sistem za ekstrakciju lica i vozila iz video zapisa;

- Implementirati sistem za prepoznavanje lica;
- Implementirati sisteme video nadzora gradova;
- Uspostaviti sistem elektronskog učenja;
- Realizovati vođenje evidencija u elektronskoj formi za sve evidencije predviđene zakonom;
- Potrebno je aktivirati GPS sistem koji je integralni dio postojećeg TETRA sistema (ručne i kolske radio stanice), i isti povezati na Geografski informacijski sistem komandnog centra OKC;
- Omogućiti pokrivanje TETRA signalom ruralnih oblasti u graničnim područjima, na svim graničnim prelazima, kao i pokrivanje svih glavnih putnih pravaca u Crnoj Gori;
- Omogućiti korišćenja TETRE servisa za prenos podataka.

Kroz postojeći komunikacioni sistem MUP-UP omogućiti održavanje zaštićene video konferencije između organizacionih cjelina u različitim gradovima CG, što bi doprinijelo ekonomičnijem i efikasnijem obavljanju pojedinih policijskih poslova (npr. kolegijum, sastanci radnih grupa i operativnih timova).

(prioritet 3. nivoa) P3.4. Interno informisanje i uspostavljanje elektronskih evidencija

Utvrđiti obavezu rukovodećih kadrova na svim nivoima da redovno informišu svoje službenike o svim bitnim promjenama značajnim za valjano obavljanje policijskih poslova i njihovim pravima.

Organizovati i urediti sistem koji bi korišćenjem elektronskih evidencija omogućio permanentno i blagovremeno informisanje policijskih službenika o prioritetima službe (npr. formiranje umrežene, centralne baze podataka – internet, veb sajt i sl. što bi bilo dostupno svim policijskim službenicima sa podacima koji se odnose, kako na stanje i kretanje kriminaliteta tako i na unutrašnju organizaciju i preduzetim aktivnostima službe).

P4. PODIZANJE NIVOVA INTERGITETA I SIGURNOSTI POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

TRENUTNO STANJE

Kroz dosljednu primjenu Plana integriteta i pravne zaštite od strane MUP-UP unaprijediti profesionalno postupanje i adekvatne mehanizme zaštite policijskog službenika tokom i nakon primjene policijskih ovlašćenja.

U cilju jačanja integriteta policijskih službenika, na Policijskoj akademiji, od strane DICAFA-a i u saradnji sa OEBS-om, obučeni su tim trenera koji će u narednom periodu obučavati policijske službenike na temu “Etika i integritet policijskog službenika”. Tri pilot obuke za policajce su organizovane u tri centra bezbjednosti (jug, centar, sjever) a za rukovodni kadar je sprovedna obuka u novembru.

Obuka o integritetu policije biće proširena na menadžere i supervizore. U tom cilju će Ministarstvo, Uprava policije, Policijska akademija, OEBS i DCAF nastaviti da rade na strategiji za obuku za rješavanje potreba menadžera u odnosu na integritet policije.

Norveška Vlada je pružila podršku za trogodišnji projekat koji se odnosi na jačanje integriteta u bezbjednosnim strukturama sa kojim se saglasilo ministarstvo unutrašnjih poslova. Obrazovana je radna grupa čiji je zadatak realizacija ovog projekta.

Tokom 2015. godine, kao prve godine sprovođenja navedenog projekta, analizirane su pojedine oblasti kao što su: delegiranje ovlašćenja, postupci javnih nabavki, novi Zakon o upravnom postupku,

slobodan pristup informacijama, rad unutrašnje kontrole i disciplinske komisije, saradnja Uprave policije i Državnog tužilaštva radi utvrđivanja trenutnog stanja i davanja preporuka za unapređenje. Ministru unutrašnjih poslova dostaviće se Izvještaj sa preporukama, kao i plan aktivnosti za narednu godinu.

U narednom periodu treneri će u svim centrima bezbjednosti, za sve policijske službenike, organizovati obuke na navedenu temu. Za rukovodni kadar je planirano organizovanje obuka elektronskim putem. Taj proces će pomoći OEBS i DCAF.

Jačanje međusobnog povjerenja i međuljudskih odnosa policijskih službenika kroz vršenje kvalitetne kontrolne i nadzorne funkcije od strane starješina, unapređenje timskog rada i međusobne komunikacije, rezultiraće podizanjem etičkih standarda u policijskom postupanju.

Planirano je unapređenje važećeg Plana integriteta.

U cilju podizanje nivoa integriteta, neophodno je obezbijediti bolje socio-ekonomske uslove policijskih službenika. Razvoj ove oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

P4.1. Unapređivanje sistema zaštite statusa policijskog službenika i sprovođenje obuka o integritetu

U cilju unapređenja zakonitog postupanja policijskih službenika i njihove zaštite, neophodno je inovirati Plan integriteta, kao i izmijeniti propise kojima se garantuje zaštita policijskom službeniku u vezi sa primjenom policijskih ovlašćenja.

P4.2. Razvijen sistem psihološke pomoći policijskom službeniku

U cilju pružanja psihološke pomoći policijskim službenicima potrebno je uspostaviti organizacionu jedinicu za psihološku podršku.

P4.3. Podizanje bezbjednosne kulture

Bezbjednosna kultura kao važan uslov profesionalnog postupanja policijskih službenika mora se dodatno podići na veći nivo. U tom cilju, izradiće se Analiza postojećeg nivoa bezbjednosne kulture sa predlogom mjera za unapređenje, kao i revidirati Kodeks policijske etike i ostali propisi koji se odnose na bezbjednosnu kulturu a u skladu sa standardima EU.

P5. RODNA POLITIKA, DIVERZITET I ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE POSEBNO OSJETLJIVIH DRUŠTVENIH GRUPA

TREKUTNO STANJE

Ustavom Crne Gore, u poglavlju ljudska prava i slobode, garantuje se ravnopravnost žena i muškaraca i razvoj politike jednakih mogućnosti. Garancije date najvećim pravnim aktom razrađene su nizom zakona kojima su uređeni radni odnosi, zapošljavanje, penzijsko i invalidsko osiguranje, obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita, zaštita na radu, porodični odnosi, krivična djela i dr.

Zakon o rodnoj ravnopravnosti usvojen je u julu 2007. godine i njime je definisan organ državne uprave nadležan za poslove u vezi sa ostvarivanjem rodne ravnopravnosti, a to je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Navedenim zakonom su propisani mehanizmi za postizanje rodne ravnopravnosti. Ustavom i zakonima Crne Gore, posebno Zakonom o zabrani diskriminacije jemči se zaštita od diskriminatornog odnosa po bilo kom osnovu.

Nakon usvajanja seta zakona, nadležno ministarstvo u saradnji sa misijom OEBS-a donijelo je Plan

implementacije antidiskriminatornog zakonodavstva, koji je sadržao plan edukacije u oblasti pružanja zaštite od diskriminacije i plan promocije antidiskriminatornog ponašanja i prakse.

U strukturi zaposlenih u Upravi policije nije na zadovoljavajućem nivou procenat zastupljenosti žena, posebno na rukovodećim pozicijama. Činjenica je da je i pored donijetih pozitivnih normativnih rješenja, širi kulturološki kontekst uslovio nizak interes žena za upis u policijsko školovanje.

Uzimajući u obzir navedene podatke, procentualna zastupljenost policijskih službenika u odnosu na polnu strukturu je 10,75% žena i 89,25% muškaraca. Praksa pokazuje da je najveći procenat žena pretežno angažovan na aministrativnim poslovima a ne u operativi. Navedeni aspekti uslovili su ograničeno napredovanje žena na rukovodećim pozicijama u Policiji. Kulturološki kontekst uslovio je sličnu situaciju i u zapošljavanju pripadnika „ranjivih grupa”. Sve to ukazuje na neophodnost strateškog djelovanja kako bi se u potpunosti primjenjivali donijeti propisi kojima se garantuje zaštita od diskriminacije po bilo kom osnovu.

Crna Gora je potpisnica Rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1325 „Žene mir i bezbjednost” koja predviđa nekoliko mehanizama za uvođenje politike rodne perspektive u sektoru bezbjednosti. Jedan od njih je da ministar unutrašnjih poslova i direktor Uprave policije imaju savjetnice za oblast rodne ravnopravnosti. Programom sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti, nastavljena je realizacija aktivnosti/mjera koje se odnose na uključivanje žena u obuke zaposlenih u sektoru bezbjednosti.

Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije, u skladu sa godišnjim programima obuke, sprovodi kontinuirane stručne obuke službenika u Policijskoj akademiji i Upravi za kadrove, u skladu sa Programom stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika. I pored činjenice da Crna Gora još nije izradila svoj nacionalni akcioni plan za primjenu Rezolucije Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije će, u skladu sa nadležnostima, nastaviti sa implementacijom politike rodne ravnopravnosti, posebno kroz implementaciju Rezolucije 1325 – „Žene, mir i bezbjednost”.

Uprava policije je u minulom periodu uspostavila i dijalog sa pokretom osoba sa invaliditetom (OSI). Organizovano je više veoma korisnih obuka čiji je cilj povećanje znanja i vještina policijskih službenika o ljudskim pravima OSI, senzibilizacija komunikacije uz poštovanje dostojanstva OSI. Uprava policije je, za potrebe policijskih službenika, podržala i realizovala „Školu znakovnog jezika” i specijalističke radionice o pravima OSI i upotrebi pravilne terminologije. Fizička dostupnost Uprave policije – službenih prostorija i objekata koje koristi policija – za OSI još uvijek nije odgovarajuća.

Kroz saradnju sa domaćim i međunarodnim partnertima posebna pažnja posvećena je prevenciji, suzbijanju i zaštiti od nasilja u porodici. Fokus različitih aktivnosti jeste osiguranje dosljedne primjene zakona. Uprava policije, Savjet za građansku kontrolu rada policije i NVO sektor kreirali su različite obrazovne materijale za bolje razumijevanje nasilja u porodici i, u vezi s tim, bolju primjenu policijskih ovlašćenja. Zato je, u daljem periodu, važno osigurati kvalitetnu primjenu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, u svim sredinama bez obzira na tamošnje lokalne prilike i specifičnosti, mentalitet i razvijenost osnovnih ljudskih prava. Sve uz razvoj multidisciplinarnu i multisektorsku saradnju i pristupa u rješavanju problema nasilja u porodici.

Policija je svjesna da je neophodno preduzeti posebne mjere kako bi se pomoglo i podržalo puno uživanje ljudskih prava svih građana, bez obzira na seksualnu orijentaciju i rodni identitet. Uprava policije i LGBT zajednica imaju uspostavljenu blisku komunikaciju i saradnju. Zaključeni su i sporazumi o saradnji sa organizacijama koje zastupaju LGBT zajednicu. Formirana je i Policijska kontakt LGBT mreža. To rješenje je međunarodno prepoznato i pohvaljeno kao pozitivan pristup. Policija je riješena da LGBT osobama u Crnoj Gori osigura punu bezbjednost i u tom pravcu će se

nastaviti izgradnja njenih kapaciteta. Policija je uspješno osigurala četiri povorke ponosa (Budva i Podgorica) i biva konstantno pohvaljivana zbog svog pristupa LGBT zajednici.

Planirane obuke o integritetu policije za sve policijske službenike obuhvatiće rodnu ravnopravnost, različitost i zaštitu od diskriminacije kroz nastavne planove i programe.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

P5.1. Povećanje broja kampanja za učešća žena u obavljanju policijskih poslova

Organizovane kampanje imaju za cilj da ženama učine atraktivnim obavljanje policijskih poslova i povećaju broj žena u Upravi policije, kako bi služba mogla efikasnije da odgovori na bezbjedonosne potrebe društva.

P5.2. Unapređenje i praćenje stanja diverziteta u policiji sprovođenjem kampanja promovisanja atraktivnosti policijskog posla

Organizovane kampanje imaju za cilj da kod „ranjivih grupa” promovišu atraktivnost policijskog posla i obezbijede njihovo učešće u radu Uprave policije.

P6. MEĐUNARODNA SARADNJA I RAZVOJ PARTNERSKIH ODNOSA

TREKUTNO STANJE

Međunarodna policijska saradnja temelji se, prvenstveno, na Zakonu o unutrašnjim poslovima, Zakonu o krivičnom postupku, Zakonu o međunarodnoj pravnoj pomoći, uključujući i Konvenciju o policijskoj saradnji, kao i na drugim propisima.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je u prethodnom periodu pristupilo velikom broju međunarodnih organizacija koje se bave bezbjednosnim pitanjima. Realizovan je veliki broj obaveza koje su definisane u procesu pristupanja evroatlantskim integracijama. Saradnja sa partnerskim službama je na zadovoljavajućem nivou.

Na operativnom nivou, Uprava policije saraduje sa policijskim službama drugih država i međunarodnim organizacijama u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima i principom reciprociteta, dok na međunarodnom bilateralnom planu, ostvaruje saradnju i razmjenu podataka sa policijskim organizacijama više država, na osnovu potpisanih sporazuma o saradnji, posebno u oblasti borbe protiv terorizma, organizovanog kriminala, trafikinga, ilegalne trgovine opojnim drogama, ilegalnih migracija i drugih krivičnih djela.

Međutim, neophodno je unaprijediti kapacitete međunarodne policijske saradnje kroz aktivnije učešće u međunarodnim projektima i operacijama iniciranim od strane međunarodnih policijskih organizacija (INTERPOL, EUROPOL, SELEC, MARRI, FRONTEKS) kao i primjenom Konvencije o međunarodnoj saradnji.

Potrebno je definisati planski pristup zastupljenosti naših policijskih predstavnika u inostranstvu, shodno strateškim prioritetima policije, kao podrška jačanju efikasnosti istraga međunarodnog kriminala.

U sklopu primjene najboljih praksi u Evropskoj uniji, unaprijediti kapacitet jedinice za međunarodnu policijsku saradnju u dijelu uspostavljanja ciljnih potraga kao efikasnog mehanizma traganja za licima po međunarodnim potjericama. Primijeniti pravnu tekovinu Evropske unije u dijelu stvaranja preduslova za formiranje SIRENE biroa.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

P6.1. Potpisivanje i implementacija međunarodnih sporazuma, ugovora i protokola o policijskoj saradnji

Primjena Sporazuma o strateškoj i operativnoj saradnji sa Europolom kroz intenzivnu i efikasnu razmjenu informacija i aktivno učešće u analitičkim predmetima Eurola kao podrška nacionalnim i međunarodnim istragama teškog i organizovanog kriminala. Potpisivanje i primjena protokola o primjeni instrumenata Konvencije o policijskoj saradnji.

P6.2. Povećanje kapaciteta predstavljanja policije u međunarodnim organizacijama i misijama

Unaprijediti kapacitete međunarodne policijske saradnje kroz aktivnije učešće u međunarodnim projektima i operacijama iniciranim od strane međunarodnih policijskih organizacija (INTERPOL, EUROPOL, SELEC, MARRI, FRONTEKS).

Definisati planski pristup zastupljenosti naših policijskih predstavnika u inostranstvu (na bilateralnoj osnovi i u okviru međunarodnih policijskih organizacija), shodno strateškim prioritetima policije, kao podrška jačanju efikasnosti istraga međunarodnog kriminala. U sklopu primjene najboljih praksi u Evropskoj uniji, unaprijediti kapacitet jedinice za međunarodnu policijsku saradnju u dijelu uspostavljanja ciljnih potraga kao efikasnog mehanizma traganja za licima po međunarodnim potjernicama. Primijeniti pravnu tekovinu Evropske unije u dijelu stvaranja preduslova za formiranje SIRENE biroa.

R⁵. UČENJE I RAZVOJ

Ojačati obrazovni inženjering na Policijskoj akademiji i uspostaviti snažniju/proaktivniju ulogu Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije u kreiranju nastavnih planova i programa koji odgovaraju potrebama savremene policije čiji rad počiva na EU standardima. Strateško planiranje broja polaznika na Policijskoj akademiji treba da bude zasnovano na realnim potrebama Uprave policije za prijemom novog kadra.

U narednih pet godina unaprijediti sistem policijskog obrazovanja i nivoa znanja policijskih službenika sa posebnim fokusom na: usko specijalističke obuke, podizanje nivoa bezbjednosne kulture (kontraobavještajna kultura) i discipline, podizanje nivoa komunikacione kulture i relacije sa građanima, kao i obuke za menadžere u policiji koje bi se odnosile na rukovodeći kadar.

Propisati mehanizme obaveznog doobučavanja i polaganja stručnih ispita, koji bi bili uslov za napredovanje u policijskom zvanju, ili u slučaju promjene sektora nadležnosti (npr. iz krim. policije u policiju opšte nadležnosti).

Posebna pažnja će biti posvećena obuci o integritetu policije na svim nivoima i za sve zaposlene.

Normativno urediti kontrolni mehanizam koji će omogućiti kontinuitet održavanja visokog nivoa discipline i odgovornosti rukovodilaca i policijskih službenika (od vizuelnog izgleda do radnih procesa i poštovanja usvojenih standarda u svim segmentima rada).

---

5 R = Učenje i razvoj, treća kategorija prioriternih oblasti iz strateške mape

R1. SISTEM POLICIJSKOG OBRAZOVANJA I OBUKE

TRENUTNO STANJE

Reforma sistema prijema, napredovanja i obuka policijskih službenika jedna je od oblasti koje je Evropska komisija označila kao prioritet, ne samo u procesu reforme Uprave policije, nego i u procesu pridruživanja države Crne Gore Evropskoj uniji.

Formalno policijsko obrazovanje sprovodi se na Policijskoj akademiji u dvogodišnjem trajanju i vrednovano je sa 120 ECTS kredita. Procedura odabira kandidata za upis na Policijskoj akademiji sprovodi se na osnovu Pravilnika o regrutaciji i selekciji kandidata za osnovno policijsko obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova. Nakon završene Policijske akademije polaznici stiču kvalifikaciju – diplomirani policajac/ka.

Ovakvo dvogodišnje policijsko obrazovanje prepoznato je nacionalnim okvirom kvalifikacija kao stručno obrazovanje – V stepen kvalifikacije i kao standard zanimanja policajac/ka. Na Policijskoj akademiji ne postoje licencirani programi visokog obrazovanja u vrijednosti od 180, odnosno 240 ECTS kredita shodno Bolonjskom modelu visokog obrazovanja.

Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije nema nadležnosti u pogledu kreiranja nastavnih planova i programa i upisne politike na Policijskoj akademiji, što je rezultiralo time da jedan broj svršenih akademaca još uvijek nije zasnovao radni odnos u Upravi policije (95 od ukupno 203). Nastavne planove i programe potrebno je revidirati i uskladiti sa savremenim standardima policijskog obrazovanja.

Planiranje, organizovanje i sprovođenje stručnih obuka, kao i specijalističkog usavršavanja policijskih službenika od strane Policijske akademije, uređeno je Ugovorom o poslovnoj saradnji koji se zaključuje između Ministarstva unutrašnjih poslova i Policijske akademije.

Ugovor se zaključuje na određeno vrijeme u trajanju od jedne godine i svake godine se produžuje. Ugovorom se MUP obavezuje da krajem kalendarske godine, a najkasnije do kraja decembra, Policijskoj akademiji, u zvaničnoj formi dostavi precizno navedene iskazane potrebe u vezi organizovanja, sprovođenja i vremenskog trajanja stručnih i dopunskih obuka i specijalističkih usavršavanja.

Policijska akademija se obavezuje da sve vrste stručnih, dopunskih obuka i specijalističkog usavršavanja polaznika organizuje i sprovodi po utvrđenoj metodologiji, obrazovnim planovima i programima u skladu sa pozitivnim propisima, uvažavajući iskazane potrebe MUP-a za organizovanjem i realizacijom navedenih vrsta obuka.

U okviru MUP-UP ne postoji posebna organizaciona jedinica koja bi se bavila isključivo planiranjem i organizacijom obuka za potrebe policijskih službenika (u okviru Biroa za kadrovske i pravne poslove postoje službenici koji pored ostalih poslova obavljaju i te poslove i to za sve službenike MUP-UP) i ne postoji strateško višegodišnje planiranje obuka (npr. petogodišnji plan sprovođenja obuka).

Nakon završenih obuka ne vrši se provjera znanja koje su polaznici stekli. Neophodno je uspostaviti koordinirani razvoj odnosa između Policijske akademije i Biroa za kadrovske i pravne poslove u oblasti osmišljavanja, sprovođenja, pedagoškog praćenja, evaluacije, planova i programa obuka.

Dakle, nedostaje snažnija institucionalna pravna povezanost između Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije i Policijske akademije u pogledu upisne politike na Policijskoj akademiji, izrade nastavnih planova i programa, kao i organizaciji i sprovođenju obuka za potrebe policijskih službenika

Unapređenje stanja u ovoj oblasti postići će se realizacijom sljedećih prioriteta i mjera:

(prioritet 1. nivoa) R1.1. Uspostavljanje institucionalno-pravne veze i nadležnosti između MUP-UP i Policijske akademije u oblasti obrazovanja i obuka policijskih službenika

Uspostaviti posebnu organizacionu jedinicu za upravljanje ljudskim resursima, planirati obuku policijskih službenika i praćenje karijernog sistema, što bi trebalo da uspostavi snažniju institucionalno-pravnu vezu sa Policijskom akademijom u području prijema polaznika, obrazovanja i osmišljavanja, sprovođenja, pedagoškog praćenja i evaluacije planova i programa obuka. Unaprijediti postupak analize individualnih i kolektivnih zahtjeva i potreba za obukom koji su neophodni za izradu višegodišnjih smjernica i pripremu godišnjih planova obuka.

(prioritet 2. nivoa) R1.2. Strategija razvoja sistema obrazovanja i obuka za potrebe Uprave policije

Izraditi Strategiju razvoja sistema obrazovanja i obuka za potrebe UP i Akcioni plan za njeno sprovođenje u cilju unapređenja postojećeg sistema obrazovanja i obuka policijskih službenika, jačanja obrazovnog inženjeringa na Policijskoj akademiji i izrade višegodišnjih smjernica i godišnjih planova obuka zavisno od potreba Uprave policije.

R2. SISTEM PROFESIONALNOG I KARIJERNOG RAZVOJA

TREKUTNO STANJE

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima i Zakonom o unutrašnjim poslovima uređeno je pitanje prijema i napredovanja policijskih službenika, dok je procedura odabira i selekcije kandidata za upis na Policijskoj akademiji uređena Pravilnikom o regrutaciji i selekciji kandidata za osnovno policijsko obrazovanje sa kriterijumima za ocjenjivanje testova.

Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnim organima koje propisuje Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakonom o unutrašnjim poslovima predviđeno je da lice koje zasniva radni odnos u zvanju policijskog službenika mora da ispuni posebne uslove shodno specifičnosti policijskih poslova. Imajući u vidu da policija predstavlja dio strukture izvršne vlasti koja obavlja kompleksne i složene zadatke, kako bi obezbijedila blagostanje pojedinaca i zajednice⁶, predviđen je uslov dostojnosti za obavljanje policijskog posla, kao i posjedovanje posebne psihofizičke sposobnosti.

Zakonom o unutrašnjim poslovima propisan je i način zasnivanja radnog odnosa tako što je definisano da odluku o zasnivanju radnog odnosa i raspoređivanju policijskog službenika donosi direktor Uprave policije.

Uvažavajući principe ustavnosti i zakonitosti, te međunarodno-pravnu regulativu, predviđa se srazmjerna zastupljenost prilikom popune radnih mjesta policijskih službenika pripadnicima manjinskih zajednica. Važno je napomenuti da studenti koji završe Policijsku akademiju i za koje je država platila školarinu ne zasnivaju odmah (po automatizmu) radni odnos u Upravi policije, nego se moraju javiti na javni oglas koji raspisuje Ministarstvo unutrašnjih poslova – Uprava policije.

Sistem napredovanja suštinski je uređen članom 90 Zakona o unutrašnjim poslovima kojim se propisuju uslovi za sticanje višeg zvanja i gubitak stečenog zvanja. Kao uslovi koji imaju za neposredan cilj obezbjeđivanje integriteta policije, propisano je da lice ne može napredovati ukoliko je za posljednje dvije godine prije sticanja zvanja bilo kažnjeno za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti kaznom zatvora, odnosno kažnjeno disciplinskom mjerom zbog težeg disciplinskog prekršaja. Takođe, lice ne može napredovati ukoliko se protiv njega vodi krivični postupak za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno disciplinski postupak zbog težeg disciplinskog prekršaja.

Sistem napredovanja policijskih službenika nije u potpunosti zaživio u praksi i potrebno je izgraditi

⁶ Vidi Dejvid Bejli, *Demokratizacija policije u inostranstvu*, (Vašington, 2001), str. 13 i Džeremi Trevis, *Policijska u tranziciji* (Budimpešta, 1998), str. 2

sistem koji bi omogućio policijskom službeniku napredovanje u policijskom zvanju nezavisno od njegovog napredovanja u službi (radnog mjesta u Upravi policije). Dakle, potrebno je razdvojiti radno mjesto koje policijski službenik trenutno popunjava od njegovog policijskog zvanja koje treba da bude rezultat njegovog dosadašnjeg rada i obrazovanja, kako bi se stvorio sistem u kojem karijera policijskog službenika zavisi prvenstveno od njega, odnosno od njegove želje za postizanjem što boljih uspjeha i daljeg profesionalnog usavršavanja. Dakle, sistem profesionalnog i karijernog razvoja mora da se unaprijedi izmjenama normativnog okvira i donošenjem strateških i planskih dokumenta iz ove oblasti, te njihovom implementacijom koja će doprinijeti odabiru kvalitetnog kadra koji će primjenjivati policijska ovlaštenja.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

(prioritet 1. nivoa) R2.1. Utvrđen i implementiran sistem prijema i napredovanja policijskih službenika zasnovan na principima profesionalizma, afirmacije i nagrađivanja efikasnosti u radu

Izgraditi sistem prijema i napredovanja policijskih službenika u skladu sa standardima EU, odnosno najboljoj praksi država članica EU, u kojem će se pratiti profesionalni razvoj policijskog službenika od trenutka njegovog prijema na Policijsku akademiju, odnosno prijema u Upravu policije, do okončanja njegove policijske karijere i koji će mu omogućiti napredovanje u policijskom zvanju na osnovu rezultata njegovog rada i obrazovanja nezavisno od njegove pozicije, odn. radnog mjesta u službi.

R3. PODIZANJE NIVOA SPROVOĐENJA PROFESIONALNIH STANDARDA I NADLEŽNOSTI KONTROLE PO SVIM NIVOIMA

TREKUTNO STANJE

Rad policije se obezbjeđuje spoljnim i unutrašnjim mehanizmima kontrole. Spoljni mehanizmi kontrole rada policije su: parlamentarna, građanska i Zaštitnik ljudskih prava i sloboda. Parlamentarna kontrola vrši se na način propisan posebnim zakonom, odnosno parlamentarna kontrola je utvrđena Ustavom.

Građansku kontrolu policije vrši Savjet za građansku kontrolu rada policije, tijelo koje ocjenjuje primjenu policijskih ovlaštenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda. Savjetu se mogu obraćati građani i policijski službenici. Savjet se sastoji od pet članova od kojih po jednog imenuju: Advokatska komora, Ljekarska komora, Udruženje pravnika, Univerziteti, Nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima. Saradnja Savjeta i Policije, međutim, trebalo bi da se u narednom periodu ojača i unaprijedi pa je shodno tome neophodno da se izradi analiza efekata kontrole rada policije, sa presjekom stanja i nedostacima, ovlaštenjima i nadležnostima djelovanja Savjeta sa uporednim iskustvima sličnih tijela u regionu i mjerama za prevazilaženje nedostataka, kako bi navedena analiza poslužila kao dobra osnova prilikom planiranih izmjena važećeg Zakona o unutrašnjim poslovima koji definiše sastav i nadležnosti Savjeta.

Unutrašnji mehanizmi kontrole rada policije su: kontrola i nadzor od strane rukovodioca po linijama rada, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije, Direktorat za bezbjednosno-zaštitne poslove i nadzor – Odsjek za nadzor nad radom Uprave policije i drugostepeni upravni postupak i Odsjek za disciplinski postupak, Etički odbor.

Unapređenje u sistemu kontrole rada policije ostvariće se realizacijom sljedećih prioriteta i mjera:

R3.1. Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta Odjeljenja za unutrašnju kontrolu

Revizijom zakonskih i podzakonskih akata unaprijediti profesionalne standarde policijskog

postupanja, uz puno poštovanje ljudskih prava. U cilju praćenja i uspostavljanja profesionalnih standarda predvidjeti mehanizme kontrole istih po svim nivoima, kao i nosioce, čime će se unaprijediti kontrolna i nadzorna funkcija u odnosu na zakonito postupanje policije. Normativno propisati način kontrole i izraditi godišnji presjek stanja poštovanja profesionalnih standarda.

R3.2. Definisane nadležnosti i podizanje nivoa kapaciteta Odsjeka za nadzor nad radom Uprave policije i Odsjeka za disciplinski postupak, kao i interne kontrole i nadzora rada unutar Uprave policije, po linijama rada

Kako bi se unaprijedili kontrolni mehanizmi, neophodno je sačiniti godišnji presjek stanja poštovanja profesionalnih standarda i propisati način kontrole postavljenih standarda po linijama rada.

U cilju postupanja policijskih službenika, u skladu sa etičkim načelima, potrebno je izmijeniti i interno promovisati Kodeks policijske etike. Neophodno je zakonski precizirati nadležnosti i ovlašćenja Odsjeka za nadzor nad radom Uprave policije i drugostepeni upravni postupak, kao i Odsjeka za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika, kao i jačanje kadrovsko-materijalnih kapaciteta.

Takođe će se definisati procedure internih kontrola po linijama rada od strane rukovodilaca.

F7. FINANSIRANJE

Sprovođenje Strategije će se finansirati iz raspoloživih budžetskih sredstava Ministarstva unutrašnjih poslova, koja za svaku budžetsku godinu treba da budu planirana i usklađena sa potrebama za realizaciju godišnjeg Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja Uprave policije za period 2016–2020. godine.

Za sredstva koja su potrebna za realizaciju određenog broja aktivnosti, apliciraće se kod međunarodnih partnera i evropskih razvojnih fondova IPA.

Razvoj ove strateške oblasti realizovaće se sljedećim strateškim prioritetima:

F1. Redovni budžet Ministarstva unutrašnjih poslova – program policije

F4. Donatorska sredstva

---

7 F = Finansije, četvrta kategorija prioriternih oblasti iz strateške mape

IV dio:

6. SPROVOĐENJE, PRAĆENJE, MONITORING I EVALUACIJA STRATEGIJE

Za sprovođenje i praćenje postavljenih strateških ciljeva i realizaciju mjera iz pratećeg Akcionog plana rješenjem će se formirati Koordinaciono tijelo u čijem sastavu će biti: ministar, generalni direktor Direktorata za bezbjednosno-zaštitne poslove i nadzor, direktor Uprave policije, direktor Policijske akademije i rukovodilac Odjeljenja za analitiku, unapređenje rada i razvoj policije. Odlukom ministra definisaće se način, rokovi izvještavanja, kao i nosioci obaveza.

Koordinaciono tijelo je dužno da Izvještaj o realizaciji definisanih mjera sa korektivnim mjerama jednom godišnje dostavi Vladi na razmatranje i usvajanje.

Šestomjesečni izvještaj o napretku i statusu realizacije mjera iz Akcionog plana, rukovodilac Odjeljenja za analitiku, unapređenje rada i razvoj policije dužan je podnijeti Koordinacionom tijelu.

Odgovorne osobe za realizaciju utvrđenih mjera, dužne su da rukovodiocu Odjeljenja za analitiku, unapređenje rada i razvoj policije podnose kvartalni izvještaj o statusu realizacije mjera.

Realizacija Strategije za prve dvije godine sprovođiće se po Akcionom planu za period 2016–2017. godine, koji je sastavni dio ove Strategije. Za svaku narednu budžetsku godinu izradiće se i realizovati godišnji Akcioni plan sa detaljnom razradom mjera i aktivnosti u skladu sa ciljevima.

Srednjoročni pregled postignutog napretka u sprovođenju Strategije, kroz mjerenje ključnih indikatora uticaja, biće izvršen u IV kvartalu 2017. godine.

Konačni pregled postignutog napretka potrebno je izvršiti najkasnije do sredine 2020. godine, kako bi se na osnovu istog identifikovale prioritete oblasti za naredni petogodišnji period.⁸

---

⁸ Rješenjem Ministra unutrašnjih poslova br. 050/15-14752/2 na izradi Strategije učestvovali su: Strateška radna grupa: doc. dr Miloš Vukčević, generalni direktor Direktorata za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor, Milica Pajović, direktorica Policijske akademije, Radovan Ljumović, rukovodilac Odjeljenja za analitiku, unapređenje i razvoj Uprave policije, Nikola Janjušević, pomoćnik direktora UP za sektor opšte nadležnosti, Vesko Damjanović, pomoćnik direktora za sektor granične bezbjednosti, Milovan Pavićević, pomoćnik direktora UP za sektor kriminalistike i Predrag Ašanin, pomoćnik direktora UP za sektor zaštite ličnosti i objekata.

Operativna radna grupa: Dragana Babović, šef Odsjeka za nadzor nad radom Uprave policije i drugostepeni upravni postupak, Dragana Đurišić, načelnica Direkcije za strateško razvojne i normativne poslove, Elvira Pepić, viši policijski inspektor u Odjeljenju za analitiku, razvoj i unapređenje rada UP, Dragan Gorović, glavni policijski inspektor – SPON, Nikola Rogošić, glavni policijski inspektor – SKP, Janko Radosavović viši inspektor I klase –SGP, Nebojša Kruščić, glavni policijski inspektor, Biljana Dulović, šefica Biroa za pravne i kadrovske poslove. Saradnici: ekspert OEBS-a prof. Cvetko Milevski, Danilo Janjušević, viši policijski inspektor I klase – SPON i Jelena Maraš, samostalna savjetnica – Biro za kadrovske i pravne poslove.

